

Indholdsfortegnelse

	Forord	3
	Resumé	5
1	Samspil mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.....	10
1.1	Dokumentation	11
1.1.1	Gennemgang af regelgrundlag, ...	11
1.1.1.1	Lov om produktionsskoler	11
1.1.1.2	EUD-reformen	17
1.1.1.3	Fællestræk for produktionsskoler og erhvervsskoler	23
1.1.1.4	Regelgrundlag for kombinationsforløb og brobygning	24
1.1.1.4.1	1/3-reglen, § 2, stk. 6, i lov om produktionsskoler.	24
1.1.1.4.2	Lov om brobygning	25
1.1.2	Udvikling og status for samspillet	26
1.1.2.1	Produktionsskoledeltagere udsat til erhvervsuddannelserne	27
1.1.2.2	Antallet af produktionsskoledeltagere der tidligere har været i gang med en erhvervsuddannelse.....	28
1.1.2.3	Samarbejdsprojekter – omfang, forankring og grundlag	29
1.1.3	Beskrivelse af brobygningserfaringer	31
1.1.3.1	Oversigt over ”brobygningsforløb” (kombinationsforløb)	31
1.1.3.2	Erfaringsopsamling vedr. samarbejdsprojekter mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.....	33
1.1.3.3	Kombinationsforløb i Pro-Tek set fra deltagerperspektiv.....	34
1.1.3.4	Erfaringsopsamling fra gennemførte samarbejdsprojekter	35
1.1.4	Overgang fra erhvervsuddannelse til produktionsskole mht. frafaldstruede.....	36
1.1.5	Økonomien bag overgangen.	36
1.1.5.1.1	Driftstilskud til produktionsskoler	37
1.1.5.1.2	Driftstilskud til nye grundforløb på tekniske skoler	38
1.1.6	Ungdomsvejledningens funktion ifm. overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse.....	39
1.1.7	Produktionsskolernes samarbejde med kommunerne.	42
1.1.8	Erfaringer fra SOSU og landbrugsskoler.	42
1.2	Tilrettelæggelse af kombinationsforløb	42
1.3	Arbejdsgruppens konklusioner på kapitel 1	43
2	Vurdering af 1-års reglen.....	46
2.1	Beskrivelse af 1-årsreglen.....	46
2.2	Statistiske oplysninger fra 1997 til 1999 (2000).....	47
2.2.1	Grunddata	47
2.2.2	Forløbs-/opholdstid fordelt på alder.....	48
2.2.3	Forløbs-/opholdstid fordelt på køn.....	49
2.2.4	Forløbs/opholdstid fordelt på skoler	50
2.2.5	Gengangere der har gået på produktionsskole sammenlagt over 1 år.....	51
2.3	Status for anvendelse af 5%-puljen.....	52
2.3.1	Forbruget pr. 1. oktober 2000	52
2.3.2	Kommunernes praksis ift. at benytte produktionsskoler som aktiveringstilbud.	53
2.4	Ungdomsvejledningens erfaringer med 1-års-reglen.....	53
2.5	Arbejdsgruppens konklusion på kapitel 2.....	54

3.	Fælles særudtalelse fra Foreningen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler (FPP), Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler og Kommunernes Landsforening	55
	Figuroversigt.....	58
	Tabeloversigt	58
Bilag 1	Årselevtal i perioden 1996-2000.....	59
Bilag 2	Afsluttede samarbejdsprojekter (PRO-TEK forsøg m.fl.)	60
Bilag 3	Aktuelle samarbejdsprojekter - igangværende og under forberedelse/diskussion.....	64

Forord

I december 1999 blev lov nr. 1124 om produktionsskoler vedtaget af Folketinget. Bag beslutningen om denne selvstændige lov om produktionsskoler lå, at skolernes stilling som en selvstændig skoleform, hvis opgaver knytter sig til overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse, skulle understreges. Målgruppen for skolerne blev præciseret, så tilbuddet rettes mod den gruppe af unge, der ikke umiddelbart er parate til at påbegynde eller som falder fra en ungdomsuddannelse og unge, som ikke er i stand til at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Som led i præciseringen af skolernes brobygningsfunktion blev der i loven fastsat en række bestemmelser, der tydeliggør denne funktion, herunder bestemmelser om værkstedsudbud og udarbejdelse af forløbsplan mv.

Skolerne er fortsat forankret til kommunerne og det er fortsat den enkelte kommune, der står bag oprettelse af en skole, ligesom de fortsat skal yde grundtilskud til skolerne.

Med loven ophævedes den kvoteordning, der havde været gældende i 1999, og for at bevare en vis styring af aktivitetsudviklingen og understrege kommunernes opgaver i forhold til de svagest stillede af de unge, indførtes en kommunal bidragspligt og den hidtidige 1-års regel blev strammet. Endvidere indførtes af primært faglig-pædagogiske grunde en minimumsgrænse på 20 årselever.

Under høringen over lovforslaget blev der dog fra flere sider fremhævet en risiko for, at de unge i produktionsskolernes målgruppe ville komme i klemme i forbindelse med indførelsen af 1-årsreglen, ligesom man - ifm. omlægningen af finansieringen af den kommunale aktivering og indførelsen af kommunalt bidrag pr. årselev – så en fare for, at incitamentsstrukturen blev ændret så kraftigt, at den enkelte unges muligheder for at få et produktionsskoleforløb ville blive reduceret.

Blandt andet på denne baggrund var der derfor enighed blandt partierne bag den nye produktionsskolelov om, at udviklingen skulle følges. Og det blev derfor vedtaget at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle følge virkningerne af loven.

Af betænkningen over lovforslaget fremgår , at:

*Arbejdsgruppen får i opdrag at følge udviklingen i det samspil mellem produktionsskoler og erhvervsuddannelser, især de tekniske, der er beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger.
Det skal herunder vurderes, hvorledes bl.a. 1-årsreglen påvirker overgangen fra produktionsskole til erhvervsuddannelse. Herudover vil der skulle lægges vægt på en vurdering af kommunernes indsats for at medvirke til en smidig overgang, især med henblik på at belyse den kommunale ungdomsvejlednings rolle.*

Der blev i april måned 2000 indkaldt til første møde i arbejdsgruppen, der består af følgende:

- Foreningen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler v. forstander Leif Jeppesen og konsulent Verner Ljung.
- Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler v. forstander Kjeld Rommerdahl
- Foreningen af skoleledere v. tekniske skoler v. direktør Gert Meyer Madsen
- HFI, Interesseorganisationen for handelsskolernes ledelser v. vicedirektør Niels Jørgen Hviid
- Kommunernes Landsforening v. fuldmægtig Kristina Bendixen
- Undervisningsministeriet

Formand for arbejdsgruppen er uddannelsesdirektør Roland S. Østerlund, Undervisningsministeriet.

Rapporten, der indledes med et resumé, er opdelt i 3 kapitler:

1. kapitel indeholder dels en redegørelse for det formelle grundlag, som samarbejdet mellem skoleformerne tager sit afsæt i, og dels en beskrivelse - med afsæt i en spørgeskemaundersøgelse - af erfaringer med og omfanget af samarbejdet/brobygningen mellem produktionsskoler og især erhvervsuddannelser.

2. kapitel beskriver den opstramning af 1-årsreglen, der blev indført ved ændringen af lov om produktionsskoler, ligesom virkningerne af den beskrives med afsæt i en spørgeskemaundersøgelse, der er afsluttet d. 15. august d.å.

3. kapitel indeholder fælles særudtalelse fra Foreningen for produktionsskoler og produktionshøjskoler, Forstanderkredsen for produktionsskoler og produktionshøjskoler og Kommunernes Landsforening.

Med hensyn til opgaven med en nærmere belysning af ungdomsvejledningens og kommunernes indsats har det været sparsomt, hvad der har været adgang til af oplysninger. Der vil endvidere i forbindelse med initiativet om "Utilpassede unge" blive iværksat et større projekt om styrkelse af den kommunale ungdomsvejledning. Belysningen af kommunernes og ungdomsvejledningens rolle og funktion er derfor indarbejdet, så disse relateres til problemstillingerne i kapitel 1 og 2.

Arbejdsgruppen har holdt 5 møder og har d. 26. oktober 2000 afsluttet sit arbejde og oversender hermed rapporten til undervisningsministeren.

Resumé

Samspil mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.

Af kapitel 1 fremgår, at regelgrundlaget for både produktionsskoler og erhvervsskoler giver et godt afsæt for at skabe en mere glidende overgang for den gruppe af unge på produktionsskolerne, der ikke endnu fagligt og personligt skønnes at være i stand til – eller ikke endnu er motiveret for - at påbegynde et fuldt, ordinært forløb på en erhvervsuddannelse.

Med præciseringen i lov om produktionsskolerne af deres funktion som brobyggere og især med de ændringer, der er lagt op til med reformen af erhvervsuddannelserne, og som der allerede gennemføres fuld skala forsøg med, er der på regelniveauet lagt hensigtsmæssige rammer for at arbejde med fleksible overgange fra produktionsskole til erhvervsskole

Fra de første såkaldte ”brobygningsforløb” i midten af 90’erne er der nu indledt eller aftalt samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsskoler (i det følgende kaldt ”kombinationsforløb”) i 14 regioner med deltagelse af 47 produktionsskoler, 17 tekniske skoler og 12 handelsskoler. De fleste af disse projekter om kombinationsforløb er endnu på aftalestadiet, jf. bilag 3.

Det faktum, at de fleste af de unge, som fra produktionsskolen udsluses til SU-berettigende uddannelse (26%) påbegynder en erhvervsuddannelse, og at op mod halvdelen af produktionsskolernes deltagere har en afbrudt erhvervsuddannelse bag sig, understøtter efter arbejdsgruppens mening også, at der i højere grad end tidligere må indledes mere formelle samarbejdsrelationer mellem produktionsskoler og erhvervsskoler. Et styrket samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsskoler vil derfor både have betydning for de unge på produktionsskolerne, der har særlig behov for en glidende overgang til erhvervsuddannelse og for de elever på erhvervsskolerne, der er i fare for at falde fra. Med et tættere samarbejde kan det også sikres, at de unge frafaldstruede optages direkte på en produktionsskole for derved at blive kvalificeret til at starte på en ungdomsuddannelse igen. I den spørgeskemaundersøgelse, der er blevet foretaget i forbindelse med udarbejdelse af nærværende rapport, svarer 39 ud af 49 skoler, der har etableret et samarbejde, at de også har en aftale om, at produktionsskolen optager elever fra erhvervsskolen, hvis de er frafaldstruede.

Arbejdsgruppen noterer sig, at samarbejdet mellem produktionsskoler og primært de tekniske skoler hovedsageligt bygger på anvendelsen af 1/3-reglen i lov om produktionsskoler. I henhold hertil kan indtil 1/3 af et produktionsskoleforløb anvendes til undervisning, uddannelser og kurser, der er oprettet ved eller i henhold til lov. Produktionsskolerne er ansvarlige for det samlede forløb. Og i relation til erhvervsskolerne skal produktionsskolerne også afholde udgifterne til de delforløb, der foregår på erhvervsskoler. At produktionsskolerne har ansvaret for det fulde forløb er i god tråd med den forpligtelse, som produktionsskoler har fået til at udarbejde forløbsplaner for den enkelte deltager - og med erhvervsskolernes muligheder for at tilrettelægge individuelle forløb og have løbende optag vil disse også fremover i højere grad have forudsætninger for at indgå i sådanne kombinationsprojekter.

Af de erfaringer, som arbejdsgruppen har noteret sig, fremgår, at det i forbindelse med iværksættelse af kombinationsforløb har været afgørende, at der afsættes resurser til at etablere netværk mellem vejlederne og lærerne på de to skoleformer. Samarbejdet om sådanne kombinationsforløb stiller - ud over tilrettelæggelsen af de enkelte kombinationsforløb - således også krav til begge skoleformers evne og vilje til at lære hinandens forskellige kulturer og læringsformer at kende. Der vil derfor særligt i etableringsperioden være behov for, at skolerne afsætter og prioriterer resurser til at få denne opgave til at lykkes, ligesom man fra centralt hold må være indstillet på at understøtte denne opgave, jf. nedenstående anbefalinger.

Arbejdsgruppen konstaterer endvidere, at den eksisterende forskel i taxameterstørrelserne på hhv. produktionsskoler og de tekniske erhvervsuddannelsers grundforløb varierer mellem 2.000 og 12.500 kr. pr. årselev. I relation til handelsskolerne er produktionsskolernes taxameter dog højere. I forhold til de tekniske erhvervsuddannelser synes dette at kunne skabe hindringer for en fortsat udbygning af kombinationsforløb særligt mellem produktionsskoler og tekniske skoler, idet de tekniske skoler i udvalgsarbejdet har givet udtryk for, at de ved en prisfastsættelse af de enkelte delforløb vil tage udgangspunkt i det relevante grundforløbs taxameter.

Med udgangspunkt i ovenstående skal arbejdsgruppen komme med følgende anbefalinger, der tilsammen vil styrke etableringen og vedligeholdelsen af samarbejdet mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i forbindelse med finansloven for 2001 findes en løsning, der kan styrke incitamentet til at etablere kombinationsforløb mellem produktionsskoler og tekniske skoler.

Herudover skal arbejdsgruppen anbefale, at de midler, der hidtil har været anvendt til "indslusningssekretariat", får en mere projektorienteret anvendelse i forhold til blandt andet kombinationsforløb. Disse projektmidler vil således kunne anvendes til opbygning og udvikling af de netværk, der danner den organisatoriske og pædagogiske ramme om kombinationsforløbene. Opgaven er som hidtil at få flere unge til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Med hensyn til vurderingen af kommunernes og særligt de kommunale ungdomsvejlednings medvirken til en smidig overgang har arbejdsgruppen gennem en spørgeskemaundersøgelse til landets produktionsskoler forsøgt at belyse dette tema. Et stort flertal (84%) af skolerne har i dag et reelt samarbejde med de kommunale ungdomsvejledninger og over halvdelen (57%) har en konkret samarbejdsaftale med én eller flere kommuner.

For at styrke udviklingen af både det formelle og reelle samarbejde er det arbejdsgruppens opfattelse, at man ved etableringen og understøttelsen af kombinationsforløb bør inddrage de kommunale ungdomsvejledninger.

Arbejdsgruppen skal pege på, at ovennævnte midler til de hidtidige ”indslusningssekretariater” også i denne sammenhæng kan anvendes til projekter, der får en igangsættende og evt. koordinerende rolle.

Til inspiration for udformningen af sådanne netværk skal arbejdsgruppen pege på nogle af de samarbejdsaftaler, der allerede eksisterer, jf. beskrivelsen i afsnit 1.1.6.

Vurdering af 1-årsreglen.

Af rapporten fremgår, at langt de fleste produktionsskoleforløb (91-93%) er under 1 års varighed, hvilket er i tråd med lovens regler om forløbets varighed. For langt de fleste deltagere synes forløb ud over 1 års varighed altså at være uaktuelt. Det er blandt deltagerne i aldersgrupperne 15-17 og over 25 år, at forløbene ud over 1 år forekommer relativt hyppigst. Her taler vi om, at 12-14% af deltagerne i 1999 tegnede sig for forløb ud over 1 års varighed.

Med den stramning af 1-årsreglen, der blev indført med lov om produktionsskoler, fik skolerne mulighed for at dispensere for forløb ud over 1 år med op til 5% af skolernes årselevtal i 1999. Da denne regel først fik virkning fra 1. april 2000, er det vanskeligt at vurdere reglens indflydelse sikkert.

Indberetninger til ministeriet og den gennemførte spørgeskemaundersøgelse viser, at en større gruppe unge enten er ophørt på produktionsskoler – eller ikke er blevet (gen)optaget – som følge af denne regel. Denne undersøgelse viser, at ca. 1.000 unge er blevet berørt af reglen, enten ved at de er ophørt på produktionsskolen eller ved, at skolerne har afvist unge, der i forvejen har haft 1 års forløb på en produktionsskole.

En del skoler har ikke endnu opbrugt den 5%-pulje, der kan anvendes til forløb ud over 1 år. Pr. 1. oktober er der brugt 126 årselever ud af den samlede pulje på 260. Det forventes dog, at puljen er opbrugt ved årets afslutning, idet det må formodes, at skolerne forbeholder 5%-puljen til deltagere, der er optaget på skolen, hvorfor de som ovenfor beskrevet afviser unge, der har mere end 1 års produktionsskoleforløb.

Ved stramningen af 1-års reglen blev der i bemærkningerne til loven peget på, at kommunerne for unge med behov for længerevarende forløb ud over 1 år kunne afholde udgifterne hertil. Det viser sig, at 68 kommuner ud af 96 har givet tilsagn om forløb af længere varighed i henhold til lov om aktiv socialpolitik eller anden lov. Af den spørgeskemaundersøgelse, som arbejdsgruppen har fået foretaget, ses, at kommunerne har givet tilsagn om betaling for forlængede forløb i 25 ud af 43 henvendelser for unge under 18 år, og i 231 ud af 419 henvendelser vedr. unge, der er fyldt 18 år. Det er ikke muligt på baggrund af eksisterende oplysninger at beskrive årsagerne til kommuners begrundelser for de enkelte afslag, ligesom det ikke ud fra tilgængelige oplysninger er muligt at sige, hvor de enkelte unge i stedet er gået hen. Det er derfor heller ikke muligt at konkludere generelt på kommunernes ageren i forhold til indførelsen af 1-års reglen.

Arbejdsgruppen er enige om, at virkningerne af 1-års reglen fortsat må følges nøje med henblik på en vurdering af virkningerne i forhold til den gruppe af unge, der har behov for længere tid til afklaring og udvikling med henblik på uddannelse og varigt arbejde.

Fælles særudtalelse fra Foreningen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler (FPP), Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler og Kommunernes Landsforening

Foreningerne er enige i, at produktionsskoleophold som udgangspunkt er kortvarige forløb, og at det således for langt de fleste fortsat vil være aktuelt med produktionsskoleophold under 1 års varighed.

Det er samtidig foreningernes opfattelse, at en fastholdelse af kvotebegrænsningen på 1-årsreglen kan medføre, at produktionsskolerne afskæres fra at løfte deres opgave i forhold til deres primære målgruppe, herunder de svagest stillede unge, som netop typisk vil være karakteriseret ved at have behov for længerevarende - samlede eller tilbagevendende - forløb ud over 12 måneder.

De tal, der allerede foreligger for arbejdsgruppen om unge, der er kommet i klemme som følge af de indførte begrænsninger og finansieringsomlægningen, er efter foreningernes opfattelse tilstrækkelig dokumentation for, at det er en sådan udvikling, der er i gang.

Konkret i denne sammenhæng betyder det, at hvis en ung kan uddannelsesfastholdes via det ordinære uddannelsessystem - et produktionsskoleophold udover ét år - frem for at blive opkvalificeret via det sociale system, vil det være særdeles u hensigtsmæssigt, hvis 1-årsreglen hindrer dette.

Foreningerne mener derfor, at kvotebegrænsningen bør fjernes, så muligheden for og omfanget af dispensationer udover ét år bliver fleksible i forhold til behovet, men med faste kriterier for dispensationerne i forhold til formål og målgruppe .

Foreningerne har endelig peget på en række u hensigtsmæssige forhold, der er opstået som følge af de indførte begrænsninger, nemlig bl.a. følgende:

- Et af de store problemer med 1-årsreglen er, at den gælder - ikke blot for det aktuelle ophold - men også tidligere produktionsskoleophold, hvilket gør det vanskeligere for produktionsskolerne at optage tidligere elever, der f.eks. falder fra erhvervsuddannelserne, eller som af andre årsager har behov for et yderligere produktionsskoleforløb.
- Kombinationsforløb i henhold til 1/3-reglen forlænger ikke 1-årsreglen, hvorfor unge i nogle situationer ikke vil kunne gennemføre et igangsat forløb
- Unge under 18 år rammes særligt, fordi de ikke er berettiget til kontanthjælp og dermed ikke har ret og pligt til aktivering.

- Forlængelser af produktionsskoleophold, der ikke kan indeholdes i en skoles dispensationskvote, kan langt fra altid bevilges som kommunal aktivering. Aktivering efter lov om aktiv social politik følger som ret og pligt med kontanthjælp.
- For særlige målgrupper som f.eks. unge flygtninge og indvandrere vil det ikke vil være muligt for produktionsskolerne – selv i et samarbejde om kombinationsforløb med andre uddannelser – at gennemføre forløb med de nuværende kvotebegrænsninger.

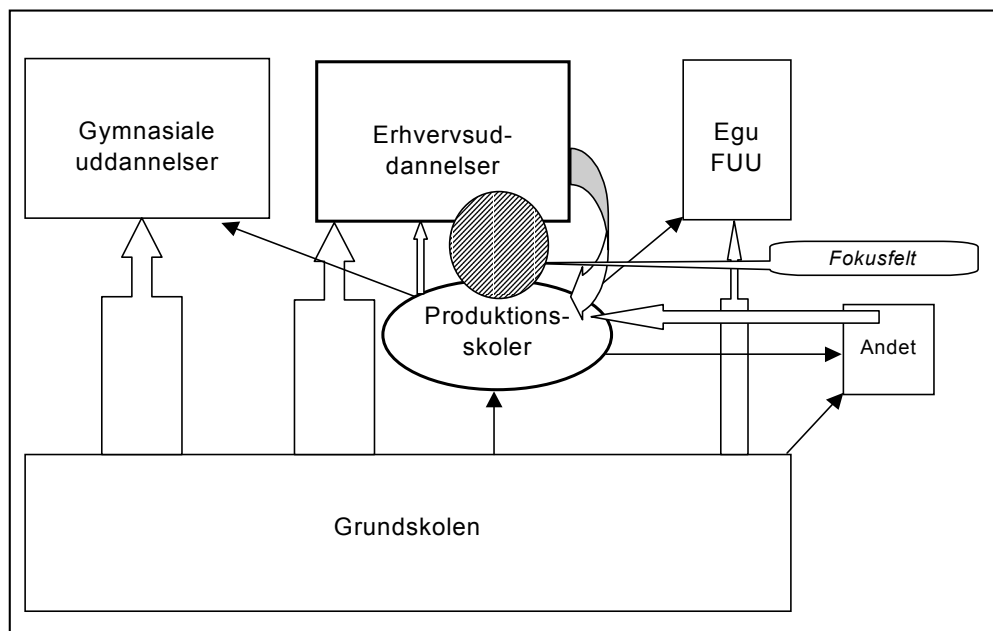
Afslutningsvis skal det fra foreningerne side fremhæves, at indførelsen af kommunalt bidrag pr. årselev medfører en fare for, at incitamentsstrukturen ændres så kraftigt, at den enkelte unges muligheder for at få et produktionsskoleforløb bliver reduceret.

Foreningerne anbefaler derfor, at de kommunale bidrags påvirkning af udviklingen ligeledes undersøges.

Kommunernes Landsforening skal i øvrigt understrege det principielle standpunkt, at det ikke er en kommunal opgave at finansiere ordinære ungdomsuddannelser.

1 Samspil mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.

I forbindelse med indsatsen for at flere unge skal påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse, er der de senere år især fokuseret på at forbedre overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Der er i denne forbindelse iværksat forløb i henhold til lov om brobygning, og senest er de tekniske erhvervsuddannelser reformeret. Ved ændringen af produktionsskoleloven pr. 1. januar 2000 blev disse skolars funktion som ”brobyggere” understreget. Nedenstående figur beskriver overordnet de unges vej fra grundskole til ungdomsuddannelse, idet det skal bemærkes, at 98% af en ungdomsårgang påbegynder en ungdomsuddannelse i forlængelse af grundskolen. Temaet i kapitel 1 fremgår af den skraverede cirkel.

Med den tættere tilknytning til ungdomsuddannelsessystemet har flere og flere produktionsskoler indledt et samarbejde med især de tekniske erhvervsuddannelser. I det følgende kapitel vil de formelle muligheder for samarbejde blive gennemgået, ligesom de forsøg, der er afviklet, i gang eller undervejs, vil blive beskrevet. Endvidere vil skolernes generelle indsats i forbindelse med at udsluse deltagerne til uddannelse blive dokumenteret på baggrund af de data, skolerne halvårligt indberetter til Undervisningsministeriet.

Det samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsskoler, som der således lægges op til en styrkelse af, bygger videre på det arbejde, som produktionsskolerne grundlæggende set har udført, siden de opstod i slutningen af 70'erne. Der er således intet nyt i, at skolerne arbejder målrettet på, at deltagerne gennem forløbet på produktionsskolerne erhverver sig kompetencer til at påbegynde en ungdomsuddannelse, ligesom man mange steder i landet har haft tæt samarbejde med de lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner og ungdomsvejledninger med henblik på at lette overgangen fra produktionsskole til ungdomsuddannelse i form af, at de unge påbegynder et ordinært forløb på disse. Skolernes hovedopgave vil fortsat være at styrke den unge påbegynder et ordinært forløb på en ungdomsuddannelse, hvorfor de muligheder, som produkti-

onsskoler har for at tilrettelægge specielle forløb med henblik på at skabe en mere glidende overgang, vil være rettet mod et mindretal af deltagerne.

1.1 Dokumentation

1.1.1 Gennemgang af regelgrundlag,

1.1.1.1 Lov om produktionsskoler

Skolernes struktur, formål og indhold

Produktionsskoler er selvejende institutioner, hvis formål er at styrke deltagerens personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, herunder til beskæftigelse i fleksjob, skånejob eller lignende. Der er for tiden 105 produktionsskoler i Danmark.

Skolernes overordnede ledelse varetages af skolens bestyrelse, mens den daglige ledelse og det pædagogiske ansvar varetages af skolelederen.

Produktionsskolerne er lokalt forankret, og det er således kommunen/ amtsrådet, der er godkendende myndighed ved oprettelsen af en produktionsskole.

Produktionsskoletilbuddet tilrettelægges med henblik på, at deltagerne opnår kvalifikationer, der kan føre til gennemførelse af en erhvervskompetencegivende uddannelse. Et produktionsskoleophold er ikke i sig selv formelt (erhvervs)kompetencegivende.

Et produktionsskoleophold kan vare op til ét år, men den gennemsnitlige længde er ca. 6 måneder. I særlige tilfælde kan den enkelte skole, indenfor en vis kvote, tillade ophold af længere varighed. Der er frit optag på skolerne, hvilket betyder, at en ung på eget initiativ kan henvende sig til en skole. Optaget er løbende, sådan at start- og sluttidspunktet kan tilpasses den enkelte unge.

Produktionsskoletilbuddet omfatter individuelle undervisningsforløb, der er baseret på praktisk arbejde, produktion og teoretisk undervisning i tilknytning hertil. Herudover kan der i skoletilbuddet indgå praktik af kortere varighed, ekskursioner, udviklingsophold m.v. samt undervisning, uddannelser og kurser, der er oprettet i medfør af en uddannelseslov, jf. nærmere nedenfor afsnit 1.1.1.4.1 om 1/3 reglen.

Produktionsskolernes pædagogik er bygget op omkring aktiviteter i forskellige værksteder (træ, metal, kantine/køkken, edb, drama, natur, landbrug, medie mv.) Det grundlæggende i produktionsskolernes dagligdag er derfor værkstedsundervisningen, der er inspireret af håndværkernes læringskultur. Arbejdsopgaverne på skolen udføres som led i reel produktion - med henblik på afsætning eller til skolens eget brug.

Foruden værkstedsundervisning tilbyder skolerne undervisning i almene fag, så deltagerne også på disse områder bliver forberedt og styrket til at gå i gang med en ordinær ungdomsuddannelse.

Produktionsskoler er tillige kendetegnet ved den store fokus, der ligger på vejledningsindsatsen. Den særlige blanding af formel og uformel vejledning er en af skoleformens karakteristika og styrker.

Målgruppe.

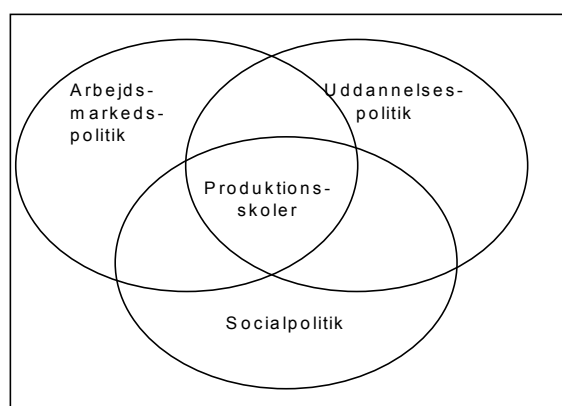
Produktionsskolerne henvender sig til unge under 25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse og som ikke umiddelbart har forudsætningerne for at kunne påbegynde en sådan uddannelse.

Det fremgår af lovens bemærkninger, at skolernes målgruppe er den svageste gruppe af unge - den gruppe unge, som har svært ved at komme i gang med en uddannelse efter grundskolen. Det kan f.eks. være unge, som har sammensatte sociale, fysiske og/eller psykiske handicap, eller unge indvandrere, der har behov for alsidige integrationsforløb.

Visitation og vejledning.

Produktionsskoler kan frit optage unge i målgruppen, der henvender sig til skolen. I mange tilfælde har de unge været i kontakt med enten den kommunale ungdomsvejledning eller socialforvaltningen/beskæftigelsesafdelingen i kommunen. Produktionsskoler optager i begrænset omfang unge, der bliver henvist til skolen som led i den kommunale forpligtelse til at aktivere unge ledige.

Produktionsskolerne er altså uddannelsesinstitutioner, men deres virksomhed indeholder – som anskueliggjort i nedenstående model - også social- og arbejdsmarkedspolitiske elementer. Den enkelte skoles særlige profil afhænger i høj grad af lokale forhold, sådan at nogle skoler i højere grad end andre er mere rettet mod arbejdsmarkedet. Udviklingen de seneste år har dog primært fokuseret på den uddannelses- og vejledningsmæssige dimension.¹

Det følger af lov om produktionsskoler, at skolerne skal tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning i den periode, hvor deltageren er indskrevet på produktionsskolen, herunder i de forløb, hvor deltageren er i praktik eller modtager undervisning på andre uddannelsesinstitutioner.

¹ Se nærmere om skoleprofiler i produktionsskolerne i Danmark - deltagelse og skoleprofiler, Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 13- 2000, Undervisningsministeriet 2000, kapitel 8, der indeholder en detaljeret gennemgang af produktionsskoledeleteres sammensætning, sociale baggrund, skoleforløb m. v.)

Formålet med vejledningen er dels at støtte deltagerne i at opstille mål, der rummer realistiske udfordringer og i at nå disse mål gennem forløbet på skolen, og dels at støtte deltagerne i at opstille uddannelses- og erhvervsrettede mål med henblik på forløbet efter produktionsskoleopholdet.

Deltagerne skal vejledes i hvilke muligheder, der findes i uddannelsessystemet og erhvervslivet, de økonomiske støttemuligheder, forventede beskæftigelsesmuligheder samt overgang til anden uddannelse og erhverv.

Vejledningen kan antage forskellige former, og omfatter både formelt tilrettelagt uddannelses- og erhvervsvejledning, formelle vejledningssamtaler med henblik på at sikre en løbende evaluering af den enkelte deltagers forløb på skolen og daglig rådgivning, der foregår ved mere uformelle samtaler integreret i de sociale og arbejdsmæssige processer.

Selve vejledningsforpligtelsen bliver varetaget på forskellig vis. En del skoler har ansat en fast vejleder, andre steder varetages opgaven af værkstedslederen, og nogle steder er det skolens forstander, der står for vejledningen.

Forløbsplaner

Deltagere på produktionsskoler udarbejder i samarbejde med skolen en skriftlig individuel forløbsplan.

Formålet med den individuelle forløbsplan er blandt andet at få afdækket deltagerens personlige formål med produktionsskoleopholdet, herunder hvilke kvalifikationer deltageren er i besiddelse af, og hvilke den pågældende har brug for for at komme videre. Forløbsplanen skal dermed være med til at sikre en overensstemmelse mellem deltagerens ønsker, intentioner og forventninger til produktionsskoleopholdet og det faktiske forløb.

Den individuelle forløbsplan *skal* indeholde oplysninger om det forløb, som deltageren planlægger at gennemføre på skolen. I forløbsplanen opstilles kortsigtede delmål for selve produktionsskoleopholdet og mere langsigtede mål, der rækker ud over dette, samt en beskrivelse af, hvordan produktionsskoleopholdet forventes at bidrage til opfyldelse af disse delmål og mål.

Forløbsplanen er tænkt som et styreredskab, der skal være til hjælp for den enkelte deltager. For at hindre at forløbsplanen blot bliver et statisk billede af deltagerens ønsker, skal planen mindst hver 3. måned revideres på baggrund af afprøvning af planens enkeltdele. På den måde skal forløbsplanen – i sin endelige form – pege frem mod et videre forløb efter produktionsskoleopholdet.

Økonomi

Deltagere på produktionsskoler er berettiget til skoleydelse. Dette gælder dog ikke deltagere, der er aktiverede eller deltagere, der på anden måde modtager offentlig støtte til dækning af leveomkostninger.

Der er to takster for skoleydelse. Én for unge under 18 år og én for unge, der er fyldt 18 år.

At unge under 18 år modtager skoleydelse skal ses i sammenhæng med, at alternativet for denne gruppe unge uden forudsætninger for at påbegynde en ordinær ungdomsuddannelse enten er ufaglært arbejde eller lediggang, ligesom produktionsskolerne i sin praksis også har til formål at give de unge en "arbejdspladsoplevelse" af, at der populært sagt "skal ydes, for at kunne nydes".

Satsen for de unge over 18 år er fastsat ud fra hensynet til, at de unge i en ledighedssituation ofte vil være berettiget til kontanthjælp eller vil søge ind på en uddannelse, hvor de vil modtage Statens uddannelsesstøtte. Ved fastsættelsen har det været afgørende, at ydelsen skulle befinde sig på et niveau, så kontanthjælp ikke var mere attraktivt.

I nedenstående tabel ses de forskellige ydelser:

Tabel 1.1 Oversigt over forsørgelsesgrundlag i.h.t forskellige lovgivninger

	Produktionsskoler Ikke-aktiveret	Statens Uddannelsesstøtte *)	Kom. aktivering på produktionsskole **)	Kommunal aktivering i individuel jobtræning ***)
Under 18 år	1.972	Ingen SU	Ingen kommunal aktivering	Ingen kommunal aktivering
18 år -, hjemmeboende	4.788	18-19: max. 1.973 20>: 1.973	2.324	5.638
18 år -, udeboende	4.788	3.907	4.753	5.638

*) Alle, der modtager SU kan få studielån med 2.031 kr. pr. måned

***) I aktiveringsmæssig henseende betragtes produktionsskolerne som en særligt tilrettelagt uddannelsesaktivitet, hvor ydelsen svarer til kontanthjælpssatsen

****) Beløbet er, hvad der udbetales under individuel jobtræning i 30 timer pr. uge (minimum er 30 timer om ugen for personer under 30 år), nemlig min. kontanthjælp på 32,53 kr. pr. time plus beskæftigelsestil-læg på 10,85 kr. pr. time

Satserne er opgivet i 2000-niveau.

Det fremgår af ovenstående tabel, at aktivering i form af individuel jobtræning vil give en større ydelse, hvis den unge i en aktiveringssituation står i valget mellem at deltage i et aktiveringsprojekt og et uddannelsesrettet forløb på produktionsskole.

Unge under 18 år vil på en produktionsskole få en ydelse, som de ikke vil være i stand til at opnå ved at være i gang med en ordinær uddannelse. Det har i arbejdsgruppen været nævnt, at denne ydelse skulle være årsag til, at unge er ophørt på en erhvervsskole for at gå i gang med et forløb på en produktionsskole. Arbejdsgruppen har dog ikke været i stand til at belyse denne problemstilling nærmere med henblik på, om dette økonomiske incitament har afgørende betydning for unges fravalg af ordinær ungdomsuddannelse, ligesom det heller ikke er muligt at sige i hvor stor grad, det har positiv betydning for de helt unges motivering for overhovedet at gå i gang med en uddannelsesrettet aktivitet.

Udviklingen af regelgrundlaget

Produktionsskolerne er udsprunget fra forskellige projekter, der søgte at kombinere undervisnings- og produktionsprogrammer. De første produktionsskoler opstod i sidste halvdel af 1970'erne for en målgruppe, som var unge ledige, der ikke havde fået en kompetencegivende uddannelse. Tanken var at bringe arbejdet ind i en uddannelsesmæssig sammenhæng og byggede på den grundlæggende erfaring, at behovet for uddannelse gradvist udspringer af arbejde/produktion. Dermed blev produktionen indgangen til undervisningen og ikke omvendt som f.eks. på de erhvervsfaglige grunduddannelser.

Finansieringen var i den første tid dels kommunal og dels statslig via forskellige forsøgsmidler. På grund af de gode resultater med skolerne blev der i løbet af få år oprettet en række nye skoler, så der i midten af 1980'erne var etableret ca. 60 produktionsskoler.

I 1985 blev der tilvejebragt et egentligt lovgrundlag for skolerne, hvorved der blev lagt fastere rammer for skolens virksomhed og finansiering. Finansieringen var herefter blandet statslig-kommunal, så staten ydede tilskud inden for en rammebevilling med faste tilskud pr. årselev.

Fra 1. januar 1996 blev finansieringen omlagt til overvejende statslig finansiering, (via aktivitetsafhængige taxametertilskud) suppleret med et kommunalt grundtilskud for derved at bevare en vis lokal forankring. For at knytte produktionsskolerne tættere til ungdomsuddannelsessystemet indførtes der frit optag på skolerne, så skolernes tilbud ikke længere var begrænset til aktiveringstilbud til unge ledige.

Som en konsekvens af finansieringsreformen blev der indført statsligt tilsyn med skolerne. Samtidig blev der skabt lovhjemmel til at fastsætte nærmere regler om skolens virksomhed.

I 1996-1998 skete der en væsentlig aktivitets- og udgiftsstigning på skoleområdet, hvilket førte til at man ophævede det frie optag og indførte rammestyring. Rammestyningen trådte i kraft pr. 1. januar 1999 og betød, at skolernes samlede aktivitet i 1999 blev begrænset til 5.300 årselever. Ved samme lovændring blev produktionsskoletilbuddet begrænset til unge under 25 år uden anden ungdomsuddannelse.

Med lovændringen pr. 1. januar 1999 blev der endvidere skabt hjemmel til at fastsætte regler for tilrettelæggelsen og omfanget af skolernes tilbud.

Hermed blev det første gang muligt via regelfastsættelse at beskrive produktionsskolernes praksis nærmere - og dermed også, hvilke pædagogiske krav skolerne skal opfylde for at få statstilskud.

Produktionsskolerne har siden 1991 haft lovfællesskab med daghøjskolerne, men ved lov nr. 1124 af 29. december 1999 fik produktionsskolerne deres egen selvstændige lov.

Med loven blev det frie optag på produktionsskoler genindført, og rammestyrelsen blev ophævet efter et år med aktivitetskvote. Kvoteordningen havde vist sig at være et rigtigt styringsinstrument i forhold til skolernes særlige tilrettelæggelsesformer, herunder den fleksible ind- og udslusning, der karakteriserer skoleformen.

For at sikre en harmonisk aktivitetsudvikling efter genindførelsen af det frie optag, blev der samtidig indført en aktivitetsbestemt kommunal bidragspligt for ikke-aktiverede deltagere.

Ved lovændringen blev der tillige tilvejebragt hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler om blandt andet skolens fysiske rammer. Som følge af at der blev stillet nye specifikke krav til skolernes udbud af fagområder og for at sikre et bæredygtigt fagligt-pædagogisk miljø, indførtes også en tilskudsbetingelse om, at skolerne mindst skal have et årselevtal på 20. Denne ændring forventedes samtidig at have aktivitetsdæmpende effekt.

Ved loven af 29. december 1999 blev skolernes stilling som selvstændig skoleform, hvis opgaver knytter sig til overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse, understreget. Samtidig blev skolernes funktion som brobygning til ungdomsuddannelserne fastslået, idet produktionsskolernes fagudbud fremover bør knytte an til især de tekniske erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelser.

Ønsket om den tættere tilknytning til de erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelser skal ses i relation til erhvervsuddannelsesreformen, der muliggør en mere fleksibel tilrettelæggelse af grundforløb, så de unge, der har behov for længere tid til at gennemføre disse forløb, vil få denne mulighed. Brobygningen mellem de to skoleformer understøttes endvidere af, at også erhvervsskolerne fremover skal udarbejde uddannelsesplaner i samarbejde med den enkelte unge.

Produktionsskolernes lokale forankring tydeliggøres også i den nye lov. Skolerne indgår f.eks. i løsningen af den opgave, kommunerne har i forbindelse med folkeskolens vejledningsindsats, (herunder brobygning fra grundskole til ungdomsuddannelse) den kommunale ungdomsvejledning samt kommunernes aktiveringsforpligtelse.

Produktionsskoleområdet er et område, der traditionelt har kunnet betegnes som meget heterogent med hensyn til emner, fokus, målgruppe og organisering. Dette skal naturligvis ses i sammenhæng med, at skoleformen, som tidligere nævnt, startede som forskellige projekter, der kunne veksle meget fra kommune til kommune. Skoleformen var oprindeligt meget løst reguleret, men med de lovændringer, der er sket op gennem 1990'erne, hvor der er stillet en del krav og præciseringer af både målgruppe, rammer og indhold, er skoleområdet i dag mere homogent end tidligere.

1.1.1.2 EUD-reformen

1.1.1.2.1. Erhvervsuddannelsernes mål og funktion

Formålet med erhvervsuddannelserne er på én gang at sikre arbejdsmarkedet en tilgang af kvalificerede faglærte medarbejdere og at give primært unge (og sekundært voksne) en uddannelsesmulighed.

Ud over at føre til beskæftigelse har erhvervsuddannelserne til formål at give adgang til og inspirere til videre uddannelse, ligesom uddannelserne skal bidrage til elevernes personlige og sociale udvikling. Erhvervsuddannelserne er ungdomsuddannelser i den forstand, at de ligger i forlængelse af grundskolen. Uddannelserne tager udgangspunkt i, at elever fra 9. klasse som hovedregel har fri adgang til uddannelserne.

En erhvervsuddannelse er en vekseluddannelse, der skifter mellem perioder i skole og perioder i praktik. Skoleundervisningen foregår typisk på tekniske skoler og handelsskoler samt enkelte arbejdsmarkedsuddannelsescentre (AMU). Praktikken foregår i godkendte virksomheder, der tegner uddannelsesaftaler med eleverne. Desuden er der mulighed for skolepraktik for elever, der ikke kan opnå en uddannelsesaftale med en virksomhed, og som i øvrigt opfylder en række betingelser herfor.

1.1.1.2.2. Reformen af erhvervsuddannelserne - R2000

Med lov nr. 234 af 21. april 1999 vedtog Folketinget en omfattende reform af erhvervsuddannelserne. Lovændringen indebærer specielt en fornyelse af de tekniske erhvervsuddannelser. Men reformen gælder på en række områder også de merkantile erhvervsuddannelser (se sidst i dette afsnit).

Nogle af de centrale målsætninger med reformen er at gøre erhvervsuddannelserne mere overskuelige og samtidig øge fleksibiliteten og dermed rummeligheden i erhvervsuddannelsessystemet.

Enkel indgangsstruktur - syv indgange

Med reformen samles erhvervsuddannelsernes indledende dele, som fremover benævnes grundforløb, i et overskueligt antal fleksible erhvervsfaglige fællesindgange - i daglig tale kaldet "indgange".

Der etableres flg. syv indgange - seks til de tekniske erhvervsuddannelser og én til de merkantile:

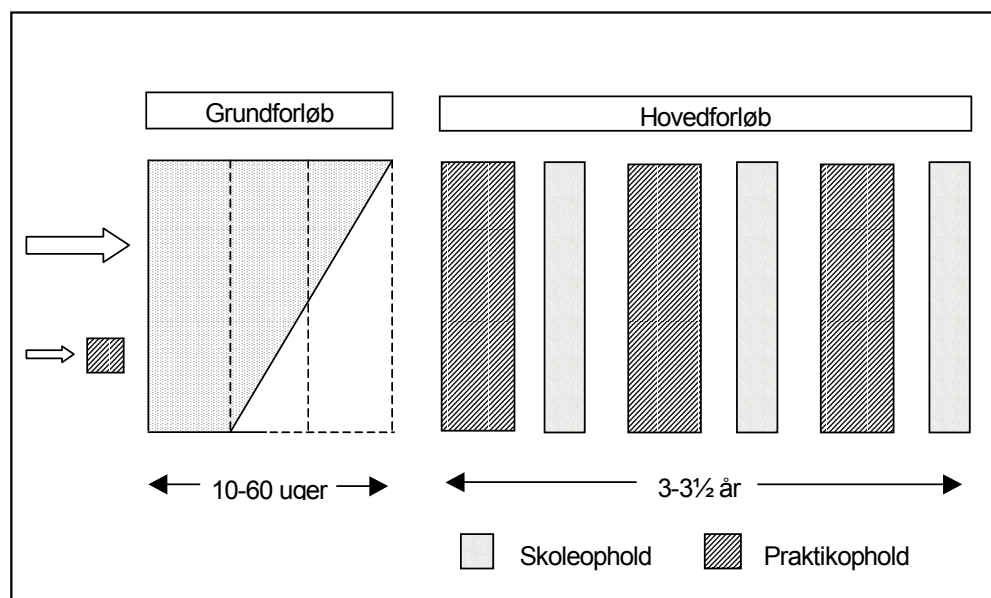
- Teknologi og kommunikation
- Bygge og anlæg
- Håndværk og teknik
- Fra jord til bord - hotel, køkken, levnedsmiddel og jordbrug
- Mekanik, transport og logistik
- Service
- Det merkantile område - handel, kontor og finans.

I forlængelse af hver indgang ligger et antal hovedforløb stort set svarende til de erhvervsuddannelser, som allerede findes i det eksisterende erhvervsuddan-

nelsessystem. Et gennemført grundforløb kan føre til optagelse i et eller flere hovedforløb.

Den enkle uddannelsesstruktur med de to dele - grundforløb og hovedforløb - kan illustreres på denne måde :

Figur 1.1 De tekniske erhvervsuddannelser efter reformen

Grundforløbene kan vare mellem 10 og 60 uger og er skolebaserede. Hovedforløbene kan typisk vare op til 3½ år og består af såvel skole- som praktikuddannelse og forudsætter, at eleven har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed eller optages i skolepraktik. Hovedforløbet begynder med en praktikperiode.

Uddannelsesaftaler skal være indgået før begyndelsen af praktikuddannelsen. Der kan også indgås uddannelsesaftaler på et tidligere tidspunkt i uddannelsesforløbet - dvs. før grundforløbet (også kaldet "praktikadgangsvejen") eller under et grundforløb.

Grundforløb og hovedforløb præsenteres nærmere i det følgende.

Grundforløb

Formålet med grundforløbene er at skabe en overskuelig indgang til erhvervsuddannelserne, som samtidig er rummelig og fleksibel i forhold til den enkelte unges individuelle behov og muligheder samt fleksibel i forhold til arbejdsmarkedets differentierede behov for kvalifikationer.

Grundforløbet består af en obligatorisk del og en valgfri del.

Varigheden af den obligatoriske del er typisk 20 uger. Grundforløbet består her af :

- 5 ugers grundfag, som er fælles for hele indgangen
- 10 ugers områdefag, som er fælles for hele indgangen eller for familier af uddannelser i indgangen
- 5 ugers områdefag, som retter sig mod et eller flere hovedforløb.

Flere uddannelser har et afkortet grundforløb på kun 10 uger. Disse grundforløb har ingen områdefag, som er fælles for hele indgangen. Enkelte uddannelser har et forlænget grundforløb på 40 uger, og hvor forlængelsen består af grundfag og områdefag, der retter sig mod et eller flere hovedforløb.

Formålet med den obligatoriske undervisning i grundforløbet er, at eleven tilegner sig almene, faglige og personlige kompetencer, som kræves for at kunne fortsætte i hovedforløbet.

Eleven har herudover mulighed for at supplere sit grundforløb med valgfri undervisning inden for visse tidsmæssige rammer. Formålet med den valgfri undervisning er at understøtte og bidrage til at supplere kvalifikationer med hensyn til hovedforløb og studiekompetence ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger.

Den valgfri undervisning skal sammen med den obligatoriske således give eleverne mulighed for:

- at understøtte tilegnelsen af de almene og faglige kundskaber, som er nødvendige for at kunne fortsætte i et hovedforløb og herunder opnå uddannelsesaftale,
- at orientere og afklare sig fortrinsvis om de uddannelser, der er henført til den pågældende erhvervsfaglige fællesindgang, inden de vælger hovedforløb,
- faglige fordybelse,
- personlig udvikling,
- at vælge mellem fortsættelse i hovedforløb i en erhvervsuddannelse eller på 2. år i en erhvervsgymnasial uddannelse og
- tage fag på højere niveau end de obligatoriske og derved udbygge deres studiekompetence.

Valgfri undervisning som retter sig mod orientering, afklaring, faglig fordybelse og personlig udvikling, skal være af begrænset omfang.

Indholdet af den enkelte elevs grundforløb fastlægges i elevens personlige uddannelsesplan. De individuelle og fleksible forløb gør det muligt for skolerne at have løbende optag på grundforløbet.

Skolen skal, enten selv eller gennem samarbejdsaftaler med andre skoler, kunne udbyde samtlige fag og andre uddannelsesaktiviteter, som indgår i den pågældende indgang. Hermed sikres eleven mulighed for at opnå adgangskompetence til samtlige hovedforløb, der ligger i forlængelse af fællesindgangen. Det er en forudsætning, at den udbudte undervisning skal være praktisk orienteret og for en væsentlig del bestå af værkstedsbaseret undervisning, fx i en åben værkstedsstruktur.

Forløbene afsluttes med udstedelse af et grundforløbsbevis. Beviset angiver de fag og niveauer, som eleven har gennemført og er grundlaget for optagelse i hovedforløbet.

For at eleven kan fortsætte i et hovedforløb i en uddannelse, skal eleven have gennemført et grundforløb med de fag og de niveauekrav, som følger af reglerne om den pågældende uddannelse. Nogle hovedforløb vil kunne nås gennem grundforløb gennemført inden for rammerne af to indgange.

De krav, som eleverne skal opfylde ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb, vil være fastsat i reglerne om de enkelte uddannelser. Normalt vil kravet til et gennemført grundforløb være, at eleven har gennemført de krævede fag og deltaget i de hertil knyttede standpunktsbedømmelser, prøver og eksaminer, og efter skolens samlede vurdering har opnået de nødvendige faglige og personlige forudsætninger til at kunne fortsætte i hovedforløbet. I nogle uddannelser vil der kunne stilles særlige krav til de opnåede resultater og niveauer.

Merit

Uanset om der er tale om et 20 ugers grundforløb eller et af de kortere eller længere grundforløb, gælder det, at der kan opnås merit for allerede opnåede kvalifikationer. Elever, der ønsker det, kan vælge at tage samme fag på højere niveau eller anden relevant undervisning, der udbygger deres kompetencer og dermed deres muligheder. Alternativt kan grundforløbet afkortes.

Hovedforløb

Eleverne skal uddannes til at opfylde de - i det væsentlige - samme kompetencekrav på arbejdsmarkedet, som uddannelserne har dækket i det nuværende system. Hovedforløbene følger i princippet de eksisterende uddannelser, dog med større fleksibilitet, bl.a. ændrede former for specialisering.

Et samlet hovedforløb varer som nævnt i almindelighed ikke over 3½ år. Varigheden af den obligatoriske skoleundervisning i hovedforløbet kan normalt ikke overstige 60 uger.

Som tidligere nævnt begynder hovedforløbet med praktik i en virksomhed eller - hvis uddannelsesaftale ikke opnås, og eleven i øvrigt opfylder betingelserne herfor - i skolepraktik. Derefter veksles mellem skole- og praktikperioder.

Indholdet i skoleundervisningen bygger på grundfag, områdefag, specialefagsmoduler og valgfag. Der er en samlet vægtning mellem disse fagtyper i hele uddannelsen, således at grundfag og specialefag optager omkring halvdelen af skoletiden og område- og valgfag den anden halvdel.

Hovedforløbet afsluttes normalt med en faglige prøve, svendep prøve eller lignende.

Der personlige uddannelsesplan og uddannelsesbogen

Ud over at være en reform af erhvervsuddannelsernes struktur er der i høj grad tale om en reform af uddannelsernes pædagogiske grundlag. Reformen lægger

op til individuelle læringsforløb med udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger, behov og mål.

Uddannelsesplan

Efter reformen vil alle elever have egen deres personlige uddannelsesplan.

Formålet med uddannelsesplanen er at sikre overensstemmelse mellem elevens ønsker, interesser og evner og det faktiske uddannelsesforløb. Indholdet af den enkelte elevs grundforløb og hovedforløb - inklusive praktikuddannelsen - fastlægges således i den personlige uddannelsesplan.

Uddannelsesplanen er et redskab for eleven til at kunne udnytte den fleksible struktur i erhvervsuddannelserne og til at formulere og fastholde elevernes forskellige faglige og personlige forudsætninger og mål.

Udarbejdelse af den personlige uddannelsesplan skal ske i et samarbejde mellem elev og skole - og for elever, der har indgået en uddannelsesaftale, tillige i samarbejde med praktikvirksomheden. På den måde understreges det, at det er eleven, som inden for rammerne af reglerne for den valgte uddannelse, fastlægger sit eget uddannelsesforløb.

Det er skolen - typisk en lærer (kontaktlærer) - som tager initiativ til udarbejdelsen af uddannelsesplanen. Elevens kommende uddannelsesforløb skitseres ved forløbets begyndelse og kan revideres og suppleres undervejs.

Elevens uddannelsesplan bør ikke indeholde personlige oplysninger om eleven.

Uddannelsesbog

Uddannelsesbogen skal sammen med den personlige uddannelsesplan, skolevejledninger og skolebeviser indeholde en beskrivelse af de kvalifikationer og kompetencer, eleven opnår under skole- og praktikophold. Uddannelsesbogen skal således bl.a. sikre den enkelte elev i hele sin uddannelsestid har et overblik over sin samlede uddannelse, og dermed være et godt redskab til at kunne dokumentere gennemførelsen af forskellige elementer i sin uddannelse.

Uddannelses- og erhvervsvejledning

Eleverne tilbydes fortsat uddannelses- og erhvervsvejledning.

Det skal i denne sammenhæng fremhæves, at formålet med vejledningen er, at eleverne bliver i stand til at træffe kvalificerede valg forud for og i løbet af uddannelsen med henblik på tilrettelæggelsen af uddannelsesforløbet og med henblik på senere erhvervs- og uddannelsesmuligheder. Vejledningen vil derfor ofte få tæt tilknytning til elevernes arbejde med uddannelsesplanen. Desuden skal eleverne tilbydes bistand til at løse uddannelsesmæssige problemer og personlige og sociale problemer i relation til uddannelsessituationen.²

---

² De nærmere rammer for skolernes vejledningsindsats fremgår af bekendtgørelse nr. 815 af 21. november 1990.

Særlige tilbud om fleksibilitet i uddannelsesforløbet.

Med reformen indføres to fleksible tilbud til elever, der har særlige forudsætninger, indstillinger, motivation og behov. Det drejer sig om henholdsvis tilbud om påbygning for opnåelse af hel eller delvis dobbeltkompetence og om tilbud om delkompetenceforløb.

Påbygning af (studie)kompetencer

Der etableres med reformen muligheder for, at eleverne gennem påbygning supplerer deres erhvervskompetence med en hel eller delvis studiekompetence, og at mulighederne for at skifte til en erhvervsgymnasial uddannelse gøres nemmere. Påbygningen kan tilrettelægges, så den samlede uddannelsestid forøges både gennem udnyttelse af den fleksible tidsramme i grundforløbet og senere.

Formålet med påbygning er gøre erhvervsuddannelserne mere åbne og attraktive for de unge.

Delkompetence

Med reformen indføres mulighed for, at elever med svagere uddannelsesmæssige forudsætninger kan gennemføre et kompetencegivende forløb uden at fuldføre en fuld erhvervsuddannelse. Der er to former:

1. Bekendtgørelsesfastsatte uddannelsesforløb, som indeholder på forhånd fastsatte dele af det almindelige uddannelsesforløb.
2. Individuelt tilrettelagte forløb, der omfatter dele af en eller flere erhvervsuddannelser.

Der er med reformen sket en stramning af bestemmelsen i erhvervsuddannelsesloven om, at eleverne på et eller flere tidspunkter inden udløbet af det almindelige uddannelsesforløb kan afbryde forløbet med en afsluttet uddannelse. Denne mulighed skal så vidt muligt, hvor der kan defineres begrænsede erhvervskompetencer inden for et fag, benyttes af de faglige udvalg, så elever, der ikke kan gennemføre den fulde uddannelse, får mulighed for at afslutte med delkompetence. Forløbene skal indarbejdes i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser. De skal have en selvstændig betegnelse, der peger på indholdet i det pågældende (begrænsede) beskæftigelsesområde.

Et forløb, der retter sig mod en bekendtgørelsesfastsat delkompetence, er en vekselluddannelse af mindst 1½ års varighed.

Derudover åbnes der med reformen mulighed for, at den enkelte skole i samarbejde med eleven og evt. en virksomhed kan tilrettelægge individuelle kompetenceforløb, som ikke fremgår af uddannelsesbekendtgørelserne. De individuelt tilrettelagte forløb skal godkendes af det pågældende faglige udvalg, der kan delegerer deres kompetence til det lokale uddannelsesudvalg.

Et individuelt forløb er en vekselluddannelse af mindst 2 års varighed, hvor skoleperioderne indeholder udvalgte mål eller delmål inden for en eller flere erhvervsuddannelser. Sammensætningen af et individuelt tilrettelagt forløb

indgår i udarbejdelsen af den personlige uddannelsesplan, og praktikuddannelsen skal sammen med skoledelene udgøre et hele for den enkelte elev.

Skønsmæssigt vil målgruppen for de individuelt tilrettelagte forløb udgøre 1-3% af den årlige elevtilgang til erhvervsuddannelserne, svarende til 250-750 elever.

Reformen og de merkantile uddannelser.

Reformen vedrører først og fremmest de tekniske erhvervsuddannelser, men vil på en lang række områder også have konsekvenser for de merkantile erhvervsuddannelser.

De merkantile erhvervsuddannelser er senest blevet ændret i 1996. Den merkantile reform har medført store ændringer på både det strukturelle, organisatoriske og pædagogiske plan. Uddannelserne er på en lang række områder blevet fornyet ud fra de principper, som nu lægges til grund for en reform af de tekniske erhvervsuddannelser.

I den merkantile indgang kan grundforløbet (kaldet hg) have en længde på enten 38 uger eller 76 uger. Hertil kommer en fleksibel, frivillig indledende del (hi) med en varighed på mellem 5 og 40 uger, afhængig af den enkelte elevs ønsker og behov.

De merkantile uddannelser er i øvrigt omfattet af de generelle ændringer i erhvervsuddannelsesloven som indførelse af personlig uddannelsesplan og uddannelsesbog, specialefagsomlægningen, nedsættelse af karenstiden for opnåelse af skolepraktik, påbygning og delkompetence.

1.1.1.3 Fællestræk for produktionsskoler og erhvervsskoler

Der kan konstateres flere fællestræk mellem produktionsskoler og erhvervsskoler, dels som institutioner og dels mellem produktionsskolernes undervisnings-tilbud og erhvervsuddannelserne, som bl.a. udbydes af erhvervsskolerne.

På institutionsniveauet er et af fællestrækkene, at både produktionsskoler og erhvervsskoler er selvejende institutioner, hvor den overordnede strategiske ledelse varetages af bestyrelsen. Den daglige ledelse varetages af skolens leder. Produktionsskoler er lokalt forankrede. Det er erhvervsskoler i en vis udstrækning også, men herudover har de også regionale og/eller nationale forpligtelser i forhold til udbud og gennemførelse af uddannelser. På økonomi-området er begge institutionsformer kendetegnet ved, at tilskuddene er styret efter taxameterprincippet.

På undervisningsniveauet er fællestrækkene bl.a., at der er frit og løbende optag på produktionsskoler og i erhvervsuddannelser. Undervisningen sammenknytter teoretiske og praktiske elementer inden for til dels parallelle fagområder og er som udgangspunkt individuelt tilrettelagt og fastlagt i en forløbsplan/personlig uddannelsesplan, som revideres efter behov. Der ydes personlig vejledning og rådgivning, som bl.a. har et afklarende sigte og som understøtter eleven i at opstille og forfølge realistiske mål. Der gives også vejledning om

andre relevante uddannelses tilbud samt om økonomiske og sociale forhold af betydning for elevernes gennemførelse af uddannelsen.

Ligesom produktionsskoler henvender sig til unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en ordinær ungdomsuddannelse, har erhvervsskoler – især efter vedtagelse af reform2000 - til opgave at tilrettelægge sin undervisningsvirksomhed sådan, at flere unge, heriblandt de unge, der forbereder sig på produktionsskolerne, med lyst og interesse får mulighed for at gennemføre en erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelse.

1.1.1.4 Regelgrundlag for kombinationsforløb og brobygning

I foregående afsnit er de to skoleformers regelgrundlag beskrevet. I følgende to afsnit vil mulighederne for at etablere glidende overgang mellem de to skoleformer blive gennemgået. I kapitlets afsluttende afsnit vil fordele og ulemper blive afvejet, ligesom der i afsnit 1.1.2.3 vil blive fremlagt data for omfanget af kombinationsforløb etableret efter hhv. lov om brobygning og 1/3 reglen i produktionsskoleloven

1.1.1.4.1 1/3-reglen, § 2, stk. 6, i lov om produktionsskoler.

1/3 reglen blev indført i lov nr. 449 af 14. juni 1995 om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. og var begrundet i, at erfaringer havde vist, at der var opstået et behov for at kombinere og eventuelt integrere kompetencegivende undervisning med produktionsskolernes øvrige undervisning. Her tænkte man i første række på kompetencegivende almen voksenuddannelse, dansk for indvandrere og egentlige erhvervsrettede kurser gennemført i samarbejde med erhvervsskoler eller AMU-centre.

Undervisningen kan gennemføres på flere måder, men vil typisk ske ved, at skolen køber undervisning hos et voksenuddannelsescenter, et AMU-center eller lign. 1/3 reglen giver endvidere mulighed for, at deltagerne kan følge kombinationsforløb, der foregår i samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervs skoler.

Med vedtagelsen af produktionsskoleloven i december 1999 er sket en pointering af produktionsskolernes funktion som brobygningstilbud, primært mellem grundskole og ungdomsuddannelse.

Brobygningsfunktionen understøttes tillige i reformen af de tekniske erhvervsuddannelser, idet overgangen fra produktionsskoler til de tekniske erhvervsuddannelser er gjort mere smidig. Denne sammenhæng vil især få betydning for de unge, der har påbegyndt en erhvervsuddannelse, og som enten på grund af manglende forudsætninger eller af anden grund er i fare for ikke at gennemføre denne. Disse unge vil kunne optages på en produktionsskole for derigennem at blive parate til at genoptage - eller påbegynde - en kompetencegivende ungdomsuddannelse, jf. dog kapitel 2 om de begrænsninger, der med 1-årsreglen er indført for tidligere produktionsskoledeletere.

1/3 reglen i produktionsskoleloven er en kombinationsmulighed, der som udgangspunkt bl.a. har været tænkt som relevant for de deltagere på produktionsskolerne, der ikke opfylder (alders)betingelserne for at kunne optages i et bro-

bygningsforløb jf. nedenfor om lov om brobygning og afsnit 1.1.2.3 om skolerne anvendelse af henholdsvis 1/3 reglen og brobygningsloven.

Det skal bemærkes, at undervisning i henhold til 1/3-reglen også medgår i beregningen af, hvornår den enkelte deltager overskrider 1-årsgrænsen, selvom disse forløb foregår i henhold til anden lovgivning.

Finansiering

Af bemærkningerne til loven fra 1995, hvor 1/3-reglen blev indført, fremgår, at undervisning, der hører under en anden uddannelseslov, forudsættes købt af produktionsskolen og finansieret over det almindelige produktionsskoletilskud.

Den nuværende produktionsskolelov med bekendtgørelser indeholder imidlertid hjemmel til to finansieringsformer.

1. Produktionsskolen kan enten købe undervisning på andre skoler, AMU centre mv. og så selv hjemtage taxametertilskud for de deltagere, der benytter undervisningen, eller
2. Produktionsskolen kan lade den skole, der udbyder undervisningen både afholde udgifterne til undervisningen og hjemtage taxametertilskud for de deltagere, som kommer fra produktionsskolen.

Undervisningen efter 1/3 reglen medregnes således i årselevberegningen, forudsat at produktionsskolen har afholdt udgifterne til denne undervisning.

Se afsnit 1.2, hvor andre skoleformers lovgivning kan udgøre en begrænsning af produktionsskolernes finansieringsmuligheder.

1.1.1.4.2 Lov om brobygning

Lov om brobygning giver mulighed for at etablere kombinerede undervisnings- og vejledningsforløb i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse - kaldet brobygningsforløb.

Formålet med et brobygningsforløb er at bidrage dels til elevernes afklaring af deres uddannelses- og erhvervsvalg og dels til deres personlige udvikling gennem undervisning og vejledning.

Brobygningsforløb er særligt tilrettelagte vejlednings- og undervisningsforløb i en overgangsperiode mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne af op til 1 års (40 uger) varighed på tværs af eksisterende uddannelsesstilbud og skoleformer .

Målgruppe

Brobygningsforløb er forbeholdt unge, der har afsluttet grundskolens 9. klasse, og har en øvre aldersgrænse defineret til udgangen af den måned, hvori de fylder 19 år. Der kan dog undtagelsesvist dispenseres fra såvel aldersgrænsen som varigheden af både de enkelte forløb og det samlede forløb.

Indhold og tilrettelæggelse

Brobygningsforløb tilrettelægges som et heltidsforløb, der sammensættes af 2-4 uddannelseselementer fra forskellige skoleformer hver af 4-36 undervisningsugers varighed.

Elementer i et brobygningsforløb kan være undervisningsforløb på forskellige ungdomsuddannelser og lign., herunder produktionsskoler. De enkelte elementer i et brobygningsforløb er derfor udformet i overensstemmelse end de regler, der gælder for den pågældende uddannelse og aktivitet.

Merit

En elev, der har gennemført en indledende del af en ungdomsuddannelse som led i brobygningsforløbet kan få merit i henhold til gældende regler ved at fortsætte i den pågældende ungdomsuddannelse.

I andre dele af brobygningsforløb vil der kun være sikkerhed for godskrivning, hvis der indhentes et egentligt forhåndstilsagn om godkendelse af brobygningsdelen fra en konkret uddannelsessituation.

Vejledningsplan

For unge, der ønsker at gennemføre et brobygningsforløb, udarbejdes en vejledningsplan. Vejledningsplanen udarbejdes i samarbejde med eleven og de skoler m.fl., som udbyder den ønskede undervisning og/eller aktivitet. Vejledningsplanen skal indeholde en oversigt over de elementer, som brobygningsforløbet skal bestå af, og angive formålet med - og varigheden af - det enkelte element. Vejledningsaftalen skal dog ikke have karakter af en kontrakt.

Udbydere

For at sikre at brobygningsforløbet bygger bro til en ungdomsuddannelse, skal mindst en af de deltagende skoleformer være en ungdomsuddannelsesinstitution.

Elementer af brobygningsforløb kan gennemføres på produktionsskoler, hvis det sker i samarbejde med en eller flere skoler, der har ret til at udbyde brobygningsforløb, men produktionsskoler kan ikke selv tage initiativ til at udbyde elementer af brobygningsforløb.

Finansiering

Udgifterne til brobygningsforløb finansieres efter reglerne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller aktivitet. Ligeledes er elever, der gennemfører et brobygningsforløb, berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, som elevens brobygningsforløb udgår fra.

1.1.2 Udvikling og status for samspillet

Når samspillet mellem produktions- og erhvervsskolerne analyseres ud fra en statistisk vinkel, er det især relevant at interessere sig for, hvor mange produktionsskoledeltagere, der efter forløbet påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse. Trafikken den anden vej er ligeledes interessant. Derfor søges det også be-

lyst, hvor mange frafaldne erhvervsskoleelever, der starter et produktionsskoleforløb.

De fremstillede tabeller omhandler i første omgang udvalgte statistikker for produktionsskoledeleter med afsluttede forløb inden for de respektive år 1997-1999 baseret på skolernes halvårslige statistikindberetninger til Undervisningsministeriet. Derudover suppleres med nyere tal indhentet gennem en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Undervisningsministeriet i løbet af sommeren 2000.

1.1.2.1 Produktionsskoledeleter udsluset til erhvervsuddannelserne

Tabel 1.1. viser, at efter afsluttet produktionsskoleforløb i 1999 tilgik 26% af eleverne en eller anden form for SU-berettigende uddannelse. Dette svarer til en på stigning på 37% ift. 1997. Det største spring skete dog fra 1998 til 1999.

Tabel 1.1 Produktionsskoledeleternes destination efter afsluttet forløb (udslusningsresultat), absolut og procentvis fordeling på udslusningskategori, 1997-1999

Udslusningsresultat	1997		1998		1999	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Lønnet arbejde	2.049	20%	2.496	21%	2.547	22%
SU-berettigende uddannelse	1.994	19%	2.530	21%	3.047	26%
Anden uddannelse	1.344	13%	1.057	8,8%	757	6,4%
Anden aktivering*	647	6,3%	707	5,9%	636	5,4%
Andet**	1.494	14%	1.436	12%	1.346	11%
Daghøjskole	74	0,7%	113	0,9%	95	0,8%
Efterskole	174	1,7%	73	0,6%	81	0,7%
Folkeskole***	259	2,5%	1.092	9,1%	399	3,4%
Hus- eller håndarb. skole	9	0,1%	24	0,2%	12	0,1%
Højskole	98	0,9%	84	0,7%	104	0,9%
Ungdomsskole	89	0,9%	35	0,3%	29	0,2%
Ledighed	1.614	16%	1.990	17%	2.056	17%
Uoplyst	507	4,9%	394	3,3%	667	5,7%
I alt	10.352	100%	12.031	100%	11.776	100%

* Herunder beskæftigelse med tilskud

** Barsel, militærtjeneste m.v.

*** Forløb i henhold til §9, stk. 5 i lov om folkeskolen. Denne aktivitet er ikke længere tilskudsudløsende, hvorfor der må forventes et større fald.

Kilde: Undervisningsministeriets halvårslige statistik

For de fleste af dem, der efter et produktionsskoleophold starter på en SU-berettigende uddannelse, er der tale om overgang til en form for erhvervsfaglig uddannelse (inkl. hg) eller den fri ungdomsuddannelse. Derudover tiltrækker også VUC'ernes AVU- og hf-kurser og i mindre udstrækning Sosu-uddannelserne en del produktionsskoledeleter.

Tabel 1.2 Udslusning til erhvervskoler m.v., 1999 og 1.1.2000 – 15.8.2000 baseret på 85 skolers indberetninger

Uddannelse/skoletype ³	1999	2000 (1.1. – 15.8.)
Teknisk skole (eud)	1.035	837
Handelsskole (hg)	236	206
Landbrugsskole	32	20
Erhvervsfaglig i alt	1.303	1.063
Sosu	79	58
VUC og gymnasiale udd. (alm., hhx, htx, hf)	394	595
I alt	1.776	1.716

Kilde: Skolernes spørgeskemaresultater

Ovenstående tabel 1.2 viser, at produktionsskoler i høj grad udsluser unge til erhvervsuddannelser. Dette underbygger intentionerne om at skolerne i endnu højere grad samarbejder med disse skoleformer, så overgangen fra produktionsskole til erhvervsuddannelse bliver yderligere kvalificeret.

1.1.2.2 Antallet af produktionsskoledeledtagere der tidligere har været i gang med en erhvervsuddannelse

Af tabel 1.3. fremgår det klart, at stadig flere af produktionsskolernes deltagere har en *afbrudt ungdomsuddannelse* med i bagagen. Op mod halvdelen af alle de, der afsluttede et produktionsskoleforløb i 1999, har tidligere gået på en erhvervsfaglig uddannelse uden at fuldføre denne (frafald efter gennemført 1 og 2. skoleperiode regnes også som afbrud). Sammenlignet med de to tidligere år er dette en svag stigning. Udviklingen indikerer, at den fælles rekrutteringsflade mellem de to skoleformer er voksende.

Tabel 1.3 Produktionsskoledeledtagere med afbrudt ungdomsuddannelse bag sig absolut og procentvis fordeling på uddannelsestype, 1997-1999

Afbrud ⁴	1997		1998		1999	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Almengymnasial	561	5%	741	6%	828	7%
Erhvervsfaglig (inkl. hg)	4589	45%	5534	46%	5630	48%
Erhvervsgymnasial (hhx, htx)	189	2%	353	3%	386	3%
Har hverken afbrudt eller påbegyndt ungdomsuddannelse	4304	42%	4798	40%	4198	36%
Uoplyst	611	6%	604	5%	733	6%
I alt	10.254	100%	12.031	100%	11.776	100%

³ Bemærk at den fri ungdomsuddannelse (fuu) er udeladt, hvilket sammen med det færre antal skoler er den væsentligste forklaring på, at det samlede antal afviger betydeligt fra tabel 1.1.'s kategori "SU-berettigende uddannelse". I 1999 var der således over 600 deltagere, der afsluttede et produktionsskoleforløb som led i den fri ungdomsuddannelse. Tælles disse med i tabel 1.2., svarer det til, at ca. 2.400 deltagere blev udsluset til SU-berettigende uddannelse fra de 85 skoler i 1999.

⁴ Tallene er fremkommet ved at kombinere Undervisningsministeriets løbende statistikindberetninger med Danmarks Statistiks registerbaserede forløbsundersøgelse, der blev præsenteret i ovenfor nævnte publikation fra Uddannelsesstyrelsen. Fordelingerne er således estimeret ud fra to selvstændige datasæt, og skal læses med en hvis forsigtighed.

Kilde: Undervisningsministeriets halvårslige statistik; ”Produktionsskolerne i Danmark – deltagere og skoleprofiler” (2000), Uddannelsesstyrelsen (lavet af Udviklingscentret for Folkeoplysning og Voksenuddannelse).

Spørgeskemaets oplysninger for første halvdel af 2000 viser, at tæt ved tre fjerdedele af de deltagere, der tidligere har været i gang med en form for erhvervsfaglig uddannelse, har gået på teknisk skole. En lille fjerdedel kommer fra handelsskolen og resten fra landbrugsuddannelsen.

Tabel 1.4 Deltagere med erhvervsskolebaggrund m.v., 1.1.2000 – 15.8.2000, baseret på 83 skolars indberetninger

Uddannelse/skole	Antal	Pct.
Teknisk skole (eud)	1734	74%
Handelsskole (hg)	541	23%
Landbrugsskole	66	3%
Erhvervsfaglig i alt	2341	100
Sosu	58	
VUC og gymnasiale udd. (alm., hhx, htx, hf)	595	

Kilde: Skolernes spørgeskemabesvarelser

1.1.2.3 Samarbejdsprojekter – omfang, forankring og grundlag

Der er foretaget en spørgeskemaundersøgelse for at få et indtryk af, hvor mange skoler, der på nuværende tidspunkt har et samarbejde i gang med en erhvervsskole. 92 skoler besvarede spørgeskemaerne og resultaterne ses i tabellerne 1.5 - 1.7.

Af tabel 1.5 fremgår, at 22 produktionsskoler, svarende til ca. ¼ af samtlige har en konkret samarbejdsaftale med en erhvervsskole om et brobygnings- eller kombinationsforløb. Udover disse 22 skoler har et antal skoler samarbejde med en erhvervsskole. Derudover har flere skoler et samarbejde, der ikke er omfattet af en konkret samarbejdsaftale, med en erhvervsskole. Herudover har 34 skoler en aftale om at indlede et samarbejde med en erhvervsskole.⁵

Tabel 1.5 Omfanget af samarbejde mellem produktions- og erhvervsskoler, antal produktionsskoler og procentvis fordeling

	Ja		Nej	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Konkret samarbejdsaftale	22	26%	62	74%
Reelt samarbejde	31	46%	36	54%
Aftale om at indlede et samarbejde	34	60%	23	40%

Kilde: Skolernes spørgeskemabesvarelser

Tabel 1.6 er en specificering af produktionsskolernes samarbejdspartnere, typen af samarbejdet og antallet. Af tabellen ses, at af de skoler, der har et samarbejde med en erhvervsskole, jf. tabel 1.5, er samarbejdet primært koncentre-

⁵ Dette tal dækker både over skoler, der dels allerede har en konkret samarbejdsaftale med en – eller flere - skoler og samtidig har aftaler om at indlede et samarbejde med yderligere en eller flere erhvervsskoler, og dels skoler, der endnu ikke har et konkret samarbejde, men alene en aftale om at indlede et samarbejde.

ret omkring teknisk skole (eud), både for så vidt angår vejledningssamarbejde og kombinationsforløb.

Tabel 1.6 Udspecificering af produktionsskolernes samarbejdspartnere, antal

	Fast vejlednings- samarbejde	Brobygningsfor- løb/ forløb efter 1/3-reglen
Teknisk skole (eud)	27	18
Handelsskole (hg)	12	3
Landbrugsskole	6	4
SOSU	5	3
VUC og gymnasial udd.	4	5

Kilde: Skolernes spørgeskemabesvarelser

Tabel 1.7 viser, hvilket regelgrundlag, jf. afsnit 1.1.1.3, der er brugt til at etablere samarbejdet, og om skolen i den forbindelse har modtaget enten forsøgs- og udviklingsstøtte eller EU støtte.

Det fremgår tydeligt af tabellen, at de fleste produktionsskoler bruger 1/3 reglen i produktionsskoleloven frem for brobygningsloven til at etablere kombinationsforløb.

Tabel 1.7 Udspecificering af de skolernes "samarbejdsaktiviteter":
Brobygning og forløb efter 1/3-reglen, antal produktionsskoler

	Ja	Nej
Aktivitet i henhold til lov om brobygning	3	47
Aktivitet i henhold til 1/3-reglen	16	38
Skolen har i den forbindelse modtaget forsøgs- og udviklingsstøtte	10	39
Skolen har i den forbindelse modtaget EU-støtte	6	41
Skolen har et særligt brobygningshold/-forløb	6	43

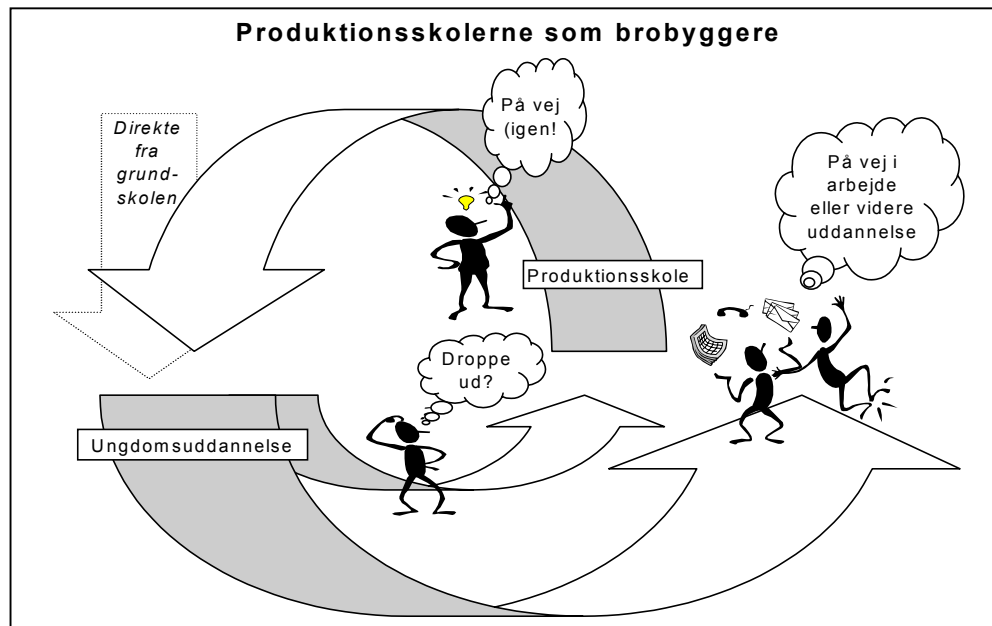
Kilde: Skolernes spørgeskemabesvarelser

Spørgeskemaundersøgelsen viser tydeligt, at der de seneste år er sket en pæn stigning i antallet af produktionsskoler, der har indledt et samarbejde med erhvervsskoler. Udviklingen er sket i forlængelse af de "samarbejds- og brobygningsprojekter", der blev sat i værk i begyndelsen og midten af 90'erne.

I det følgende afsnit skal erfaringerne herfra beskrives.

1.1.3 Beskrivelse af brobygningserfaringer

Figur 1.2 Brobygning fra produktionsskole til erhvervsuddannelse

Udviklingen i samarbejdet mellem erhvervsskoler og produktionsskoler blev for alvor sat i gang i forlængelse af forskellige projekter i begyndelsen af 90'erne, og disse er siden blevet efterfulgt af flere andre mere eller mindre formelle samarbejder. Senest har afslutningen og erfaringerne af PRO-TEK-forsøget initieret nye projekter, ligesom forsøget med særligt tilrettelagte undervisningsforløb for unge flygtninge/indvandrere har medvirket til en positiv udvikling i samarbejdet mellem produktionsskoler og andre skoleformer. I følgende afsnit skal erfaringerne fra brobygningsforløbene/ kombinationsforløbene beskrives.

1.1.3.1 Oversigt over "brobygningsforløb" (kombinationsforløb)

Af nedenstående landkort fremgår omfanget af afsluttede, igangværende og planlagte samarbejdsprojekter. I bilag 2 og 3 findes en mere detaljeret gennemgang af projekterne. Bilag 2 indeholder oversigt over afsluttede projekter og bilag 3 en oversigt over igangværende eller planlagte projekter.

Figur 1.3 Landkort over kombinationsforløb

Områder, hvor der er samarbejde om kombinationsforløb

I de ikke-farvelagte områder er hverken produktions- eller erhvervsskoler involveret i samarbejdsprojekter

1.1.3.2 Erfaringsopsamling vedr. samarbejdsprojekter mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.

En række forhold har betydet, at der inden for det sidste års tid stort set over hele landet er udvist stor interesse for og taget mange initiativer til et nærmere og mere formaliseret samarbejde mellem produktionsskolerne og erhvervsuddannelserne, herunder især de tekniske skoler, jf. afsnit 1.1.2.3.

Blandt disse forhold skal nævnes: Den overordnede politiske strategi med målsætningen om, at 95% af hver ungdomsårgang skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse, samt den nye erhvervsskolereform og de seneste ændringer i produktionsskoleloven med tilknytning hertil.

Samarbejdet mellem produktionsskolerne og erhvervsuddannelser – herunder i øvrigt også en række samarbejder mellem produktionsskoler og andre uddannelsesinstitutioner – har forskellig form og indhold.

Det er dog karakteristisk for udviklingen blot inden for det sidste års tid, at flere produktionsskoler går sammen i en gruppe eller et netværk, der indgår nærmere samarbejdsaftale med en eller flere erhvervsskoler. Denne udvikling er betinget af, at produktionsskolerne jo som oftest er mindre enheder, som er spredt over et geografisk område, som blot én eller måske 2 erhvervsskoler dækker.

Der foreligger endnu ikke nærmere erfaringer fra sådanne større anlagte samarbejdsprojekter, hvor bl.a. kvaliteten af den koordinerende indsats vil blive afgørende.

Om de beskrevne aktuelle samarbejdsprojekter (se oversigten i bilag 2 og 3) skal det i øvrigt understreges,

- at ingen af dem endnu ikke haft ret lang levetid,
- at nogle netop er ved at starte op, og
- at andre alene har startet drøftelser med henblik på et nærmere samarbejde.
- at atter andre forventer at starte sådanne drøftelser om samarbejde op på sigt

Skolernes og medarbejdernes erfaringer med kombinationsforløb foreligger indtil nu primært beskrevet i *rapporten fra evalueringsundersøgelsen af Pro-Tek forsøget* fra maj 2000.

Hvad angår deltageres udbytte af de afsluttede forsøg med kombinationsforløb, sammenfatter *rapporten* de deltagende læreres og vejlederes løbende bemærkninger til deres uge-rapporter således:

”I vurderingen af hvad deltagerne har behov for ud over faglige færdigheder, er opfattelserne meget tydelige med hensyn til tre personlighedsrettede faktorer: Pro-Tek deltagerne har et gennemgående behov for at opleve succes med noget, de er gode til, de skal lære at tage (med)ansvar for egen læring, og de skal blive bedre til at vurdere egne muligheder. Elevernes ”gå-på-mod” mangler

egentlig ikke, men motivationen kan være vanskelig at fastholde i længere tid og behøver hele tiden at blive styrket.

Som decideret svage sider fremhæves ikke helt uventet de dårlige boglige forudsætninger, og at deltagerne ikke har større mod på at "springe ud på dybt vand". Dårligt fungerende sociale netværk gør ikke forudsætningen bedre for en stor gruppe Pro-Tek deltagere.

På udbyttetsiden noteres først og fremmest større afklarethed og selvsikkerhed, men også, at mange bliver mere uddannelsesparate. Medarbejderne på skolerne vurderer ovennævnte som langt mere givende end f.eks. større viden om teknisk skole, større faglig viden og større modenhed."

Hvad angår medarbejdernes vurdering af de afsluttede Pro-Tek forsøg, skal fra rapporten især fremhæves følgende:

- at der har været en del kritik af organiseringen af forløbene, specielt fordi der har fundet omstruktureringer sted undervejs i forsøget,
- at der generelt set har været store kulturelle forskelle og nogle steder vanskeligheder i samarbejdet mellem de to skoleformer (produktionsskole og teknisk skole), mens der andre steder har været et fra godt til fuldt tilfredsstillende samarbejde,
- at der på medarbejderplan har været størst gensidig tilfredshed med samarbejdet medarbejderne imellem på de to skoleformer.

1.1.3.3 Kombinationsforløb i Pro-Tek set fra deltagerperspektiv.

Til rapporten om evalueringsundersøgelsen af Pro-Tek forsøget blev der foretaget en række deltagerundersøgelser i form af spørgeskemaer og interviews blandt de 54 Pro-Tek-deltagere, der har været indskrevet på de 4 deltagende produktionsskoler.

Af f.eks. en sammenfatning af forløbet for 26 af disse deltagere (rapportens s. 39), fremgår det, at deltagerne generelt vurderer, at de er blevet bedre til at udføre et stykke arbejde i værkstedet. Og samlet set ser det ud til, at deltagerens udbytte primært relaterer sig til arbejdsmæssige kvalifikationer og knap så meget til almene færdigheder, hvilket spejler tendensen på landsplan.

Både værkstedslærerne og lærerne i de almene fag bliver vurderet meget positivt. Særligt er deltagerne enige om, at lærerne er dygtige til deres fag, og at de er gode at snakke med.

Med hensyn til lærerne på teknisk skole er der enkelte, der er lidt mere skeptiske med hensyn til, om lærerne er gode til at snakke med, gode til at forstå og gode til at lytte. Dette skal dog ses i lyset af, at kontakten til teknisk skole - på nær i Nykøbing F - er noget mindre end til produktionsskolen.

De fleste oplever, at skiftet mellem de to skoleformer er inspirerende, og at det er lettere at følge med, når man arbejder videre med opgaverne på produktions-

skolen, hvilket bekræfter tanken i ”brobygnings-projektet”. Dette til trods for, at relativt mange oplever, at det er svært at følge med på teknisk skole.

Hovedparten af deltagerne vurderer, at de har fået nye kompetencer gennem forløbet. Her peges der primært på praktiske kompetencer, som fx at svejse. Ganske få har også øje for de mere personlige kompetencer, hvilket kan hænge sammen med, at disse kan være vanskelige at udtrykke og måske heller ikke altid er synlige for de unge. Men de unge oplever generelt, at de ikke har ændret vaner eller syn på noget. Til gengæld har mange dem fået nye venner, hvilket kan være en væsentlig dimension for nogle af disse unge.

1.1.3.4 Erfaringsopsamling fra gennemførte samarbejdsprojekter

Generelt har erfaringerne vist, at både de afsluttede forsøg (Pro-Tek forsøgene i Nykøbing F, Svendborg og Randers samt Pro-Erhverv forsøget i Odense) og de nye mere bredt favnende samarbejdsprojekter i organiseringen af deltagerforløbene har foretrukket de fleksible muligheder med tilrettelæggelse af såkaldte kombinationsforløb i henhold til 1/3 reglen i produktionsskoleloven, frem for at anvende loven om brobygningsforløb, jf. også tabel 1.7.

Den udstrakte anvendelse af 1/3 reglen rejser imidlertid en række problemer og deraf følgende principielle overvejelser, som der tages op i slutningen af dette kapitel.

I drøftelser med repræsentanter fra de 2 skoleformer om deres erfaringer med de afsluttede forsøg fremhæves det, at de vigtigste elementer – og omdrejningspunkterne for koordination af samarbejdet - er *tværgående kulturformidling (kendskab til hinandens kulturer)* mellem skoleformerne, gennemførelse af *individuelle forløb*, etablering af *udvidet kontaktlærerordning* samt *koordination af samarbejdet*. Endelig har man påpeget behovet for, at *den kommunale ungdomsvejledning inddrages* aktivt i samarbejdet.

Samarbejdet mellem produktionsskoler og erhvervsskoler må således ifølge disse erfaringer bygge på decentrale løsninger og ligeværdighed, idet det er overordentlig vigtigt, at lærere og vejledere både lokalt og på begge institutionstyper får et godt *kendskab til hinandens kulturer* (miljø, pædagogiske metoder, styrkesider mv.), så alle kan bakke eleverne op.

Det er vigtigt, at hver enkelt uddannelsesinstitution vedkender sig sine egne kvaliteter og styrkesider samt fastholder og synliggør de forskelle, der er institutioner imellem og at orientering om og formidling af, hvad de enkelte skoler står for, sker via initiativer, der skaber grundlag for dialog mellem lærere og vejledere fra de forskellige skoler og skoleformer (f.eks. konferencer, kurser, tværgående netværksdannelser etc.).

Hvor flere skoler samarbejder omkring kombinationsforløb, er det erfaringen, at *der til samarbejdet bør knyttes en koordinator*, der fysisk færdes på alle de deltagende skoler.

Et centralt element omkring visitation til samt tilrettelæggelse og gennemførelse af kombinerede forløb er, at der udarbejdes en *individuel plan for forløbet* med udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og interesser.

En forudsætning herfor er imidlertid, at der på tværs af skoleformerne etableres læringsmiljøer, som er så tilpas fleksible, at de kan fastholde elevernes motivation og skabe succesoplevelser. Erfaringerne har nemlig vist, at hvor der f.eks. er arbejdet med projekter på tværs af såvel fagområder som skoler, har det skabt større sammenhæng i elevernes bevidsthed.

Der er endvidere erfaring for, at en *udvidet kontaktlærerordning*, hvorefter en lærer følger eleverne – også når de er på en anden skole end produktionsskolen -, er nødvendig for at sikre, at eleverne oplever både kontinuitet, sammenhæng og tryghed i forløbet. Den udvidede kontaktlærerfunktion bør under hele forløbet være til rådighed for elever og medarbejdere, og kontaktlæreren skal ses, dels som en pædagogisk guide i forhold til uddannelsesplaner/forløbsplaner, dels som en personlig rådgiver og formidler i forhold til kontakt med offentlige myndigheder mv.

Endelig er det erfaringen *den kommunale ungdomsvejledning bør inddrages i samarbejdsprojekterne mellem produktionsskolerne og erhvervsskolerne*, så de unge kommer i gang med relevante uddannelsesaktiviteter omgående, hvad enten der er tale om unge, der ikke har afbrudt en uddannelse, eller unge, som er faldet fra en uddannelse.

1.1.4 Overgang fra erhvervsuddannelse til produktionsskole mht. frafaldstruede

Ligesom der er sket en udvikling i antallet af samarbejdsprojekter og i antallet af unge, der påbegynder en SU-berettigende ungdomsuddannelse, ser det ud til at samarbejdet også går den anden vej. I den spørgeskemaundersøgelse, der er foretaget i forbindelse med nærværende rapport, svarer 39 ud af 49 skoler, der har et samarbejde med en erhvervsskole, at de også har en aftale om, at produktionsskolen optager elever fra erhvervsskolen, der er frafaldstruede.

1.1.5 Økonomien bag overgangen.

Taxametersystemet

Taxameterfinansieringen indebærer helt basalt, at tilskuddet til uddannelsesinstitutionerne beregnes som produktet af et mål for institutionernes aktivitet og en politisk - på finansloven - fastsat takst pr. aktivitetseenhed. Den fælles målestok for aktivitet er årselever eller studenterårsværk, dvs. en elev eller studerende, der gennemfører undervisning eller studier af et års normeret varighed på fuldtidsbasis.

Da institutionerne som udgangspunkt har stor frihed til selv at tilrettelægge undervisningsprocessen, kan der ikke defineres eksakte "udgiftsbehov" pr. aktivitetseenhed som grundlag for takstfastsættelsen. Taksterne er derfor som udgangspunkt ikke "beregnete", men politisk fastsatte størrelser, der afspejler

prioriteringer og vurderinger af reelle og grundlæggende forskelle mellem de forskellige aktiviteter.

Ved etableringen af taxametersystemerne har man i hvert enkelt tilfælde foretaget tilpasninger til de særlige forhold på det konkrete uddannelsesområde. Det indebærer, at der i praksis anvendes forskellige varianter af taxametersystemer.

1.1.5.1.1 Driftstilskud til produktionsskoler

Staten yder driftstilskud til produktionsskoler i form af taxametertilskud til dækning af undervisningsudgifter, fællesudgifter og bygningsudgifter. Tilskuddet ydes under forudsætning af, at den enkelte produktionsskole modtager et kommunalt grundtilskud, der i 2000 udgør 354.000 kr.

Frem til 1. januar 2000 finansierede kommunerne endvidere 20% af taxameterudgiften for årselever, der deltog som led i aktiveringsforløb i henhold til lov om kommunal aktivering. Finansieringen af undervisningsudgifter i forbindelse med aktivering er nu omlagt, således at kommunerne og arbejdsformidlingerne selv finansierer den fulde taxameterudgift for årselever, der deltager i produktionsskoleforløb som led i aktivering.

I den oprindelige fastsættelse af undervisningstaxameteret er der taget højde for, at undervisningen gennemføres som en kombination af værkstedsundervisning og almen undervisning med de forskelle, det medfører i holdstørrelser, lærerlønninger, materialeudgifter m.v.

Tabel 1.8   Udviklingen i taksterne pr. årselev, 1996-2000 (2000-priser).

	1996	1997	1998	1999	2000
Undervisningstaxameter	72.773	73.571	76.208	74.746	74.650
Bygningstaxameter	6.525	6.698	6.632	6.316	6.316
Samlet taxameter	79.298	80.269	82.840	81.062	80.966

Kilde: Finansloven for finansåret 2000.

I de seneste år er der gennemført en række justeringer af taksterne. I 1998 blev undervisningstaxameteret således forhøjet med ca. 3.400 kr. pr. årselev (1998-priser) som kompensation for en ændret momsordning på produktionsskoler. Denne takststigning er dog til dels udhullet af produktivetsbesparelser, der er gennemført i 1999 på baggrund af udmeldte sparekrav tilbage i 1996.

Af tabellen fremgår det, at der i 2000 ydes taxametertilskud til undervisning og bygningsdrift på knap 81.000 kr. pr. årselev. Dertil kommer udgiften til skoleydelse, hvor gennemsnitsudgiften pr. årselev varierer med takstudviklingen, andelen af aktiverede og aldersfordelingen.

Som følge af den nye produktionsskolelov, der trådte i kraft den 1. januar 2000, er der indført en aktivitetsbestemt kommunal bidragspligt for elever på produktionsskoler, der i 2000 som udgangspunkt udgør 15.000 kr. pr. årselev under 18 år og 25.000 kr. pr. årselever på 18 år og derover.

En årselev, der udløser taxametertilskud, beregnes som udgangspunkt i en timetalsnorm på 1260 timer svarende til 42 ugers undervisning á 30 timer ugentligt. I årselevberegningen medregnes kun virksomhed eleven har deltaget i samt kortere fraværsperioder. Disse bestemmelser bevirker, at skolerne kun modtager tilskud svarende til den faktiske, afholdte aktivitet.

Skolerne indberette kvartalsvise opgørelser af aktiviteten, hvorefter der sker en endelig beregning og afregning af statstilskuddet. Der er således tale om et tidstro tilskudssystem, hvor aktivitetsændringer får øjeblikkelige konsekvenser for skolernes tilskud.

1.1.5.1.2 Driftstilskud til nye grundforløb på tekniske skoler

Staten yder tilskud til forsøg med nye grundforløb på de tekniske skoler. Tilskuddet ydes i form af aktivitetsafhængige taxametertilskud til dækning af direkte undervisningsudgifter, fællesudgifter og bygningskapitaludgifter.

Tabel 1.9 Taxametersatser for forsøg med nye tekniske grundforløb (2000-priser).

Uddannelse	Undervisnings-Taxameter	Fællesudgifts-taxameter	Bygnings-Taxameter	I alt
Teknologi og kommunikation	56.827	14.034	14.900	85.761
Bygge & anlæg				
Håndværk & teknik				
Fra jord til bord			20.400	91.261
Mekanik, transport & logistik				
Service				

Kilde: Finanslov 2000, takstkatalog.

Af tabellen fremgår det, at det samlede taxametertilskud til grundforløbene teknologi & kommunikation, bygge & anlæg samt håndværk & teknik er 85.761 kr. pr. årselev i 2000. Det samlede taxametertilskud til grundforløbene Fra jord til bord, Mekanik, transport & logistik samt Service er 91.261 pr. årselev i 2000.

Det er dog ikke umiddelbart muligt ud fra de i finansloven opstillede takster at beregne gennemsnitsudgiften pr. årselev på de nye grundforløb ved tekniske skoler. Bygningstaxameteret bliver således udbetalt med en regionaliseringsfaktor, der varierer fra 0,8 i de tyndest befolkede egne til 1,1 i Storkøbenhavn. På landsgennemsnit udgør regionaliseringsfaktoren 0,91.

Dette betyder, at det gennemsnitlige taxametertilskud til grundforløbene teknologi & kommunikation, bygge & anlæg samt håndværk & teknik er 84.420 kr. pr. årselev i 2000, mens det gennemsnitlige taxametertilskud til grundforløbene Fra jord til bord, Mekanik, transport & logistik samt Service er 89.425 pr. årselev i 2000.

En årselev, der udløser taxametertilskud, beregnes som udgangspunkt i en elev undervist i 40 på fuld tid. Årselevberegningen sker på baggrund af tælleperioder. I årselevberegningen medregnes kun elever, der er optagelsesberettigede og optaget på tælleperioden inden eller på tælledatoen. Elever, der er udeblevet helt fra tælleperioden uden lovligt forfald, må ikke medtages i årselevberegningen.

Årselevtallene baseres på opgørelse hvert kvartal, men tilskud udbetales månedsvis forud. Hovedsigtet er, at årets udbetalte tilskud til undervisning svarer til pågældende års årselever (tidstro taxameter).

1.1.6 Ungdomsvejledningens funktion ifm. overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse.

Målgruppen

Ungdomsvejledningen henvender sig til unge, der kort kan karakteriseres som unge, der skal øve sig i at finde ud af, hvad de vil, og hvad de kan. Herunder hører produktionsskolernes deltagere. Ungdomsvejledningen spiller en central rolle for disse unge, idet denne vejledningsordning ikke er knyttet til en bestemt uddannelsesinstitution eller institutionstype, men er forankret i kommunen. Ungdomsvejledningen skal min. 2 gange om året have kontakt med alle unge i kommunen, som er under 19 år, og som ikke er i uddannelse.

Flertallet af kommuner har, som loven foreskriver, ungdomsvejledning til det 19. år, men flere og flere kommuner udvider ungdomsvejledningen til det 25. år. Dette betyder samtidig, at ungdomsvejledningen organisatorisk ofte bliver placeret i kommunens beskæftigelsesafdeling som en central ungdomsvejledningsordning mod den tidligere decentrale ordning i skoleregi.

Brobygning

Brobygningsforløb er et vejledende undervisningsforløb for unge, som er i tvivl om valget af uddannelse. Herigennem får de mulighed for at afprøve forskellige former for ungdomsuddannelse og på denne måde etablere et seriøst og erfaringsbaseret valggrundlag

Selv om ungdomsvejledning og brobygning er kædet sammen i samme lov, er det alligevel sjældent, at ungdomsvejledningen etablerer egentlige brobygningsforløb. En af grundene hertil er, at unge i ungdomsvejledningen optræder som enkeltpersoner, og at det af den grund kan være svært at samle hold, der er store nok til at etablere hold i de enkelte kommuner. Der har været gjort forsøg på at etablere brobygningshold på amtsbasis, men det er kun lykkedes i enkelte tilfælde.

Derimod ”brobygger” ungdomsvejledningen på mange andre måder. Ungdomsvejledningen skal sikre, at ingen falder igennem systemet uden at have fået reelle tilbud om uddannelse eller arbejde. Og med den nye 10.klasse-lov, EUD-reformen og produktionsskoleloven er der skabt mulighed for, at de unge i målgruppen kan afprøve forskellige tilbud og dermed også har fået flere reelle uddannelses tilbud.

Vejledningssamarbejde mellem produktionsskoler, erhvervsskoler og kommuner.

På baggrund af lovgivningen omkring erhvervsuddannelserne og produktionsskolerne har der i flere kommuner udviklet sig et tværsektorielt vejlednings-samarbejde, fordi man nu kan kombinere de enkelte fleksible uddannelsesstil-

bud i perioder, som passer til hver enkelt ung. (Se bilagsdelen) Dette samarbejde organiseres på forskellige måder.

Som eksempel skal her nævnes, at man i Skanderborg kommune har udviklet en ny struktur for koordinering og samarbejde på det kommunale vejledningsområde.

Skanderborg-model

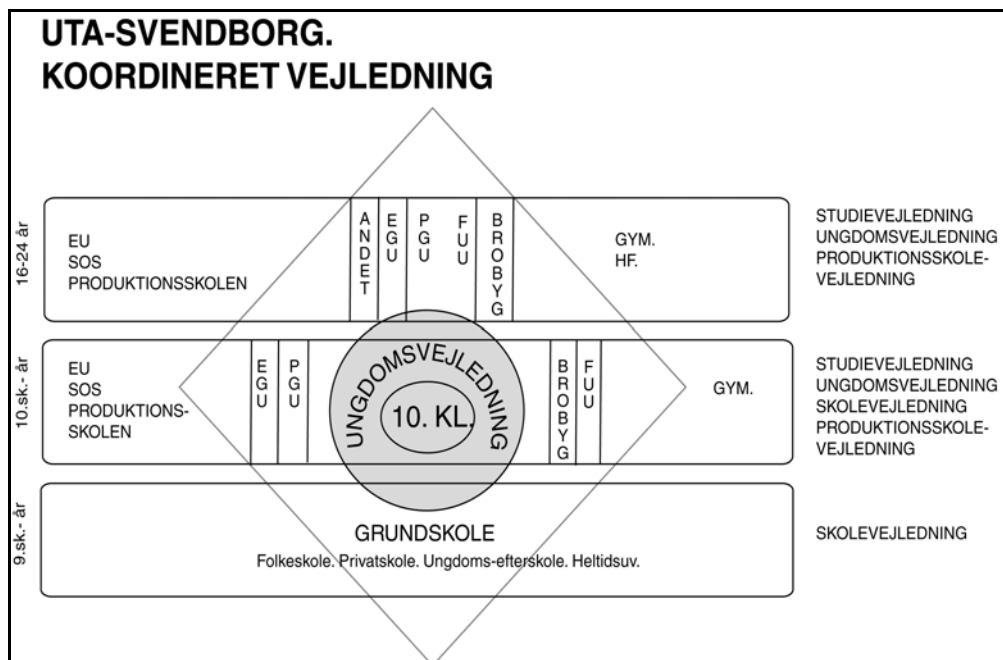
Her samler man 7 kommunale vejledningsområder i "Vejledningsrummet", som bl.a. skal sikre

- Kvalitetsmål og kvalitetskriterier for de enkelte vejledningsordninger
- Koordinering til det øvrige kommunale vejledningssystem
- Enstrenget vejledning
- Forpligtende samarbejdsaftaler mellem de kommunale vejledningsordninger

Alle unge i målgruppen skal have vejledningssamtaler med en vejleder i ungdomsvejledningen (enstrenget vejledning) og herfra "visiteres" til den ønskede uddannelsesinstitution.

"Vejledningsrummet" indgår forpligtende samarbejdsaftaler vedr. vejledning af unge med bl.a. produktionsskolen

Der skal endvidere fremdrages følgende eksempler fra Svendborg og Odense, hvor flere af aktørerne omkring de særligt udsatte unge er gået sammen om en aftale:

UTA Svendborg er en model, der drøftes i en arbejdsgruppe i regi af ungdomsvejledningen, kuratorordningen og Produktionshøjskolen i Svendborg.

Vejledningssamarbejde i Odense:

Her er indgået samarbejde mellem Produktions-Højskolen Elsesminde, Odense kommune/skoleforvaltningen og Odense kommune/skolevejledningen omkring skolevejledningen for 8.-10. klasse og et samarbejde med ungdomsvejledningen om unge under 25 år.

Samarbejdet med skolevejledningen omfatter:

Ved planlægningen og gennemførelsen af skoleårets uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorienterede aktiviteter indgår Produktions-Højskolens tilbud på lige fod og på lige vilkår med ungdomsuddannelsernes tilbud i forbindelse med:

- Info-materialer til skolerne
- Info-møder for skolevejledere
- Info-arrangementer, forældrekurser, uddannelsesuger m.v. på skolerne
- Besøgsdag(e) og intro-kurser for 8.-10. klasseelever
- Praktikordninger for 8.-10. klasseelever
- Brobygning for 10. klasseelever
- Undervisningsforløb, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der kan finde sted på og uden for folkeskolen, jvf. Folkeskolelovens §9.5.
- SOT-samarbejde, inkl. tilmeldingsblanket til Produktions-Højskolen

Samarbejdet med ungdomsvejledningen omfatter:

- Særligt strukturerede møder mellem skolens vejledere/faglærere, den unges ungdomsvejleder og den pågældende unge.
- Skolen udarbejder sammen med eleven 2-3 måneder efter optagelsen en uddannelsesplan, som kan indgå i trepartssamtalerne mellem den unge, skolens medarbejdere og ungdomsvejlederen.
- Vejledning om skolens tilbud gives i forbindelse med ungdomsvejledningens vejledning af under 18-årige eller i forbindelse med over 18-åriges ansøgning om kontanthjælp forud for afgivelse af tilbud om aktivering efter lov om aktiv socialpolitik, som ikke indgår i ungdomsvejledningens kompetenceområde.

Samarbejdet skal medvirke til at sikre en målrettet og koordineret indsats for at sikre ”Uddannelse til alle unge i Odense” herunder det nødvendige netværkssamarbejde imellem vejledningsordningerne.

Vejledningssamarbejdet omkring den målgruppe, som denne rapport skal forholde sig til, er organiseret på utallige måder, som det også – ud over som vist i ovenstående modeller - vil fremgå af de mange forsøg som nu er igangsat omkring produktionsskoler, erhvervsskoler og de kommunale ungdomsvejledninger. (Se bilag 2 og 3).

Mange ungdomsvejledninger har en administrativ målsætning for kommunens indsats i forhold til de svageste unge. Ungdomsvejledningen er en vejledningsordning og kan derfor ikke visitere bestemte unge til bestemte uddannelser, medmindre man i den enkelte kommune har besluttet, at unge inden for en bestemt målgruppe (alder og uddannelse og arbejde) som udgangspunkt visiteres til fx produktionsskolen. Alligevel vil ungdomsvejledningen via et struktureret samarbejde ofte have en funktion, som kan virke som visitation.

Med hensyn til samarbejdet i kommunerne omkring de svageste unge kan man dele samarbejdet op i den del, der foregik før erhvervsuddannelsesreformen og den nye lov for produktionsskolerne og en del, der kommer til at foregå efter. For så vidt angår det sidste, så viser de mange nye forsøg som nu etableres i en

lang række kommuner, at samarbejdsrelationerne nu revurderes, så man vejledningsmæssigt kan forholde sig til et fleksibelt grundforløb på de tekniske skoler, HI-forløb, 1-års reglen på produktionsskolerne samt produktionsskolerne som ”brobyggere”.

1.1.7 Produktionsskolernes samarbejde med kommunerne.

Af nedenstående skema fremgår, at 84% af produktionsskolerne i dag har et reelt samarbejde med de lokale ungdomsvejledninger. Heraf har over halvdelen(57%) af produktionsskolerne en konkret samarbejdsaftale.

Tabel 1.10 Produktionsskolernes samarbejdsflader vedr. vejledning m.v.

	Ja	Nej
Skolen har en konkret samarbejdsaftale med en eller flere kommuner	57%	43%
Skolen har formaliseret (reelt) samarbejde med:		
- den kommunale ungdomsvejledning	84%	16%
- skolevejledningen	74%	26%
- socialforvaltningen	84%	16%
- aktiverings/beskæftigelsesforvaltning	83%	17%
- anden (kommunal instans)	47%	31%
Der er etableret et kommunalt forum, der henviser til produktionsskolen	45%	55%
Skolen er involveret i flere formelle tværgående vejledningssamarbejder	58%	42%

Kilde: Spørgeskema

Med hensyn til spørgsmålet om der eksisterer et kommunalt forum, der henviser til produktionsskolerne, svarer under halvdelen positivt herpå.

Herudover er over halvdelen(58%) involveret i tværgående vejledningssamarbejde.

1.1.8 Erfaringer fra SOSU og landbrugsskoler.

Der er ingen oplysninger om erfaringer med sådanne forløb

1.2 Tilrettelæggelse af kombinationsforløb

Indtil 1/3 af et produktionsskoleforløb kan som beskrevet i afsnit 1.1.1.4.1 anvendes til undervisning, uddannelser og kurser, som er oprettet ved eller i medfør af en uddannelseslov.

Denne bestemmelse kan i forhold til erhvervsuddannelserne anvendes på følgende måde.

Eleven er gennem hele sit undervisningsforløb registreret som elev på produktionsskolen, som også har ansvaret for elevens samlede forløb. Eleven udløser taxametertilskud til produktionsskolen.

Erhvervsskolerne kan mod betaling fra produktionsskolen tilbyde undervisning, som indeholder dele af et grundforløb. Der kan her være tale om såvel

undervisning, der falder inden for den obligatoriske del som undervisning, der falder inden for den valgfri del (se afsnit 1.1.1.2. om erhvervsuddannelserne). Erhvervsskolen kan altså ikke tilbyde et helt grundforløb.

En elev, som har gennemført et produktionsskoleforløb, som indeholder dele af et grundforløb, kan få merit for de opnåede kompetencer, hvis eleven efterfølgende ønsker at begynde på et relevant grundforløb på en erhvervsskole. Meritten vil kunne gives efter de generelle meritregler på erhvervsuddannelsesområdet. Det kan som en motiverende faktor for den enkelte elev være en god ide, at erhvervsskolen på forhånd tager stilling til meritmulighederne i et efterfølgende grundforløb.

1.3 Arbejdsgruppens konklusioner på kapitel 1

Overgangen fra produktionsskoler til de tekniske erhvervsuddannelser er som beskrevet gjort mere smidig, idet de tekniske skoler som led i erhvervsuddannelsesreform 2000 vil kunne optage deltagere året rundt. En sådan øget fleksibilitet gør det nemmere for elever at begynde på en erhvervsuddannelse på alle tider af året.

Produktionsskolerne har i forvejen denne fleksibilitet, så samarbejdet bliver med reformen af erhvervsuddannelserne lettere.

De mere fleksible rammer på erhvervsuddannelserne giver som anført nogle muligheder for at sammensætte forløb, der imødekommer de udsatte unges særlige forudsætninger. For undervisere, kontaktlærere og vejledere er der nu muligheder for at sammensætte forløb, som både i varighed og indhold lægger de elementer ind, som vil kunne fastholde denne gruppe af unge i uddannelse.

Og med indførelsen af individuelle uddannelsesplaner gives der nu mulighed for at lave individuelt tilpassede forløb i tæt elevkontaktlærer/ vejleder dialog – og de unge kan modtage bedre støtte på skolen til at udforme deres uddannelsesplan.

På produktionsskolerne udarbejdes sammen med den enkelte deltager også en individuel skriftlig plan for den unges forløb på skolen. Hermed er der mulighed for at skabe sammenhæng mellem de to skoleformer i de forløb, som de unge vil gennemgå.

Den dialog, der er mellem de to skoleformer viser, at der er høj grad af overensstemmelse i samarbejdet og en bred forståelse for, at uden samarbejde er det umuligt at sikre den særlig gruppe unge en uddannelse. Denne overensstemmelse afspejles af det store antal skoler, der allerede er i gang med – eller har planer om – samarbejdsprojekter. Der er nu indledt eller aftalt samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsskoler i 14 regioner med deltagelse af 47 produktionsskoler, 17 tekniske skoler og 12 handelsskoler. De fleste af disse projekter om kombinationsforløb er endnu på aftalestadiet, jf. bilag 3.

Der er således grund til at være optimist, når man ser på de aktiviteter, der foregår og de muligheder, der er opstået som følge af ny lovgivning inden for begge uddannelsesområder.

Arbejdsgruppen noterer sig, at samarbejdet mellem produktionsskoler og primært de tekniske skoler hovedsageligt bygger på anvendelsen af 1/3-reglen i lov om produktionsskoler. I henhold hertil kan indtil 1/3 af et produktionsskoleforløb anvendes til undervisning, uddannelser og kurser, der er oprettet ved eller i henhold til lov. Produktionsskolerne er ansvarlige for det samlede forløb. Og i relation til erhvervsskolerne skal produktionsskolerne også afholde udgifterne til de delforløb, der foregår på erhvervsskolerne. At produktionsskolerne har ansvaret for det fulde forløb er i god tråd med den forpligtelse, som produktionsskoler har fået til at udarbejde forløbsplaner for den enkelte deltager - og med erhvervsskolerens muligheder for at tilrettelægge individuelle forløb og have løbende optag vil disse også fremover i højere grad have forudsætninger for at indgå i sådanne fleksible kombinationsprojekter.

Af de erfaringer, som arbejdsgruppen har noteret sig, fremgår, at det i forbindelse med iværksættelse af kombinationsforløb, har været afgørende, at der afsættes resurser til at etablere netværk mellem vejlederne og lærerne på de to skoleformer. Samarbejdet om sådanne kombinationsforløb stiller - ud over tilrettelæggelsen af de enkelte kombinationsforløb - således også krav til begge skoleformers evne og vilje til at lære hinandens forskellige kulturer og læringsformer at kende. Der vil derfor særligt i etableringsperioden være behov for, at skolerne afsætter og prioriterer resurser til at få denne opgave til at lykkes, ligesom man fra centralt hold må være indstillet på at understøtte denne opgave.

Der er derfor enighed i arbejdsgruppen om, at der bør etableres mulighed for at støtte arbejdet med at iværksætte og vedligeholde det samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsuddannelser, som er en af hovedintentionerne i den nye lov om produktionsskoler.

Arbejdsgruppen konstaterer endvidere, at den eksisterende forskel i taxameterstørrelserne på hhv. produktionsskoler og de tekniske erhvervsuddannelsers grundforløb varierer mellem 2.000 og 12.500 kr. pr. årselev. I relation til handelsskolerne er produktionsskolerens taxameter dog højere. I forhold til de tekniske erhvervsuddannelser synes dette at kunne skabe hindringer for en fortsat udbygning af kombinationsforløb mellem særlige produktionsskoler og tekniske skoler, idet de tekniske skoler i udvalgsarbejdet har givet udtryk for, at de ved en prisfastsættelse af de enkelte delforløb vil tage udgangspunkt i det relevante grundforløbs taxameter.

Med udgangspunkt i ovenstående skal arbejdsgruppen komme med følgende anbefalinger, der tilsammen vil styrke etableringen og vedligeholdelsen af samarbejdet mellem produktionsskoler og erhvervsskoler.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i forbindelse med finansloven for 2001 findes en løsning, der kan styrke incitamentet til at etablere kombinationsforløb mellem produktionsskoler og tekniske skoler.

Det er endvidere arbejdsgruppens opfattelse, at der i tilknytning til samarbejdsprojekterne bør søges etableret et integreret samarbejde med den kommunale ungdomsvejledning, som, jf. afsnit 1.1.6, har et hovedansvar i forhold til de unge, der ikke p.t. er kommet i gang med relevante udviklingsaktiviteter. Ud fra de oplysninger, som er indkommet fra produktionsskolerne ses, at et stort flertal (84%) af skolerne i dag har et reelt samarbejde med de kommunale ungdomsvejledninger, og over halvdelen (57%) har en konkret samarbejdsaftale med én eller flere kommuner.

Arbejdsgruppen vil i denne forbindelse anbefale, at de midler, der hidtil har været anvendt til ”indslusningssekretariater”, får en mere projektorienteret anvendelse i forhold til blandt andet kombinationsforløb. Disse projektmidler vil således kunne anvendes til opbygning og udvikling af de netværk, der danner den organisatoriske og pædagogiske ramme om kombinationsforløbene. Opgaven er som hidtil at få flere unge til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Til inspiration for udformningen af sådanne netværk skal arbejdsgruppen pege på nogle af de samarbejdsaftaler, der allerede eksisterer, jf. beskrivelsen i afsnit 1.1.6.

2 Vurdering af 1-års reglen.

2.1 Beskrivelse af 1-årsreglen

Ifølge produktionsskoleloven § 11, stk. 2, kan der ved beregningen af årselever højst medregnes et års produktionsskoleophold for den enkelte deltager.

Baggrunden for bestemmelsen er dels, at et skoleophold på op til et år normalt må anses for at være tilstrækkeligt til at opfylde målsætningen for skolernes primære målgruppe om udslusning til enten uddannelse eller arbejde.

1-årsreglen er på sin vis ikke ny. Under den tidligere lov om daghøjskoler og produktionsskoler var det også udgangspunktet, at varigheden af et produktionsskoleophold normalt ikke kunne overstige et år.⁶ Skolerne kunne dog i særlige tilfælde dispensere fra 1-årsreglen og tillade ophold af længere varighed.

Det var imidlertid lovgivers opfattelse, jf. bemærkningerne til lov om produktionsskoler, at *”dispensationsadgangen blev administreret så lempeligt, at 1-årsreglen i praksis blev udhulet, hvilket er en af årsagerne til den nugældende 1-årsregels udformning.”*⁷

Skolerne kan dog fortsat dispensere fra 1-årsreglen, såfremt der foreligger helt specielle forhold af uddannelsesmæssig karakter, men der kan kun gives dispensation inden for en kvote, der udgør 5% af produktionsskolens samlede årselevtal i det forudgående finansår.

Dispensationskvoten er fastsat til 5% for at betone det særlige ved at give dispensation. Hermed understreges det, at produktionsskoleophold er et tidsbegrænset uddannelsesforløb, og at skolerne har en funktion som et tilbud, der skal motivere de unge primært til fortsat uddannelse.

Det er de enkelte skoler, der vurderer og træffer afgørelse om, hvorvidt en elev opfylder betingelserne for at få dispensation. Spørgsmål om meddelelse af dispensation skal dog altid forelægges skolens bestyrelse.

Ved beregningen af 1-årsreglen indgår såvel det aktuelle produktionsskoleophold som eventuelle tidligere ophold på enten samme eller andre produktionsskoler, herunder også eventuelle forløb som led i den fri ungdomsuddannelse. Derimod tæller forløb som led i en erhvervsgrunduddannelse eller forløb, der er led i aktivering i henhold til lov om aktiv socialpolitik ikke med i beregningen.

Et år forstås som 12 måneder og ved beregningen heraf, medtages tiden fra deltagerens påbegyndelse af produktionsskoleforløbet til afslutningen af dette.

---

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 95 af 8. februar 1999, bekendtgørelse af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v., § 3, stk. 4.

⁷ Jf. Bemærkningerne til Forslag til Lov om produktionsskoler, Lovforslag nr. 101, 1999-2000, side 13, 1. spalte.

I 1-årsperioden medregnes altså også eventuelle dele af skoleforløbet, der er anvendt til aktiviteter uden for skolen, f.eks. undervisning i medfør af en anden uddannelseslov, jf. 1/3-reglen i produktionsskolelovens § 2, stk. 6. Dette gælder uanset, om der her sker medregning i tilskudsopgørelsen.

1-årsreglen trådte i kraft den 1. april 2000. Skolerne har derfor, set i forhold til den resterende del af året, haft en relativ større dispensationskvote i år (2000) end det vil være tilfældet i fremtiden, idet skolerne i år 2000 alene skal fordele dispensationskvoten over perioden 1. april til 31. december 2000 modsat i fremtiden over hele året.

1-årsreglen relaterer sig kun til statens ydelse af driftstilskud. Der er derfor intet til hinder for at deltagere kan fortsætte i et produktionsskoleophold ud over 1 år, såfremt de enkelte kommuner vil afholde udgiften hertil.

2.2 Statistiske oplysninger fra 1997 til 1999 (2000)

Ligesom under punkt 1.1.2 omhandler de fremstillede tabeller udvalgte statistikker for produktionsskoledeltagere med afsluttede forløb inden for årene 1997-1999 baseret på skolernes halvårslige indberetninger til Undervisningsministeriet. Oplysningerne om opholdenes varighed er specielt interessante i lyset af den nye 1-års-regel vedrørende opstramning og dispensation mht. at gå på produktionsskole i mere end ét år. De nye regler for det kommunale bidrag, som bl.a. indebærer, at satsen er afhængig af, om deltagerne er over eller under 18 år, tilskynder desuden til at betragte elevgruppens alderssammensætning.

2.2.1 Grunddata

Med hensyn til deltagerforløbenes varighed har udviklingen været nogenlunde stabil, når elevernes fordeling på de udvalgte varighedsintervaller lægges til grund. I 1999 ses dog en bevægelse i retning af relativt færre forløb under 1 måned og flere ophold af ½-1 års varighed. Der er desuden en tendens til, at en stadig større andel af eleverne deltager i forløb, der varer længere end ét år. Fra 1997 til 1999 steg andelen med 2 procentpoint svarende til en stigning på små 30%. Tilbage i 1991 var det ligesom i 1997 ca. 7% af eleverne, der havde haft ophold på over ét år.

Tabel 2.1 Varighed af produktionsskoleophold, 1997-1999
absolut og procentvis fordeling på udvalgte varighedsintervaller

	1997		1998		1999	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	2.395	23%	2.980	25%	2.134	18%
1-6 måneder	5.014	48%	5.657	47%	5.850	50%
½-1 år	1.573	15%	1.839	15%	2.175	18%
Over 1 år	685	7%	925	8%	1.073	9%
Uoplyst	685	7%	630	5%	544	5%
I alt	10.352	100%	12.031	100%	11.776	100%

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Betragtes produktionsskoledeltagernes alder har der kun været små udsving, når der ses på fordelingen over og under 18 år. Betragtes udviklingen inden for

de enkelte aldersintervaller, ses de relativt største udsving blandt de yngste og dem på 25 og derover. I 1999 var der mindre end halvt så mange deltagere på 14 år og derunder som året før, og desuden har antallet af +25-årige været faldende. I de mellemliggende aldersintervaller har ændringerne været ret beskedne.

Tabel 2.2 Produktionsskoledeltagerenes alder, 1997-1999
absolut og procentvis fordeling på udvalgte aldersintervaller

	1997		1998		1999	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
14 år og derunder	263	3%	466	4%	129	1%
15-17	3.258	31%	3.888	33%	4.018	34%
18-20	4.181	40%	4.871	40%	5.227	44%
21-24	1.741	17%	1.907	16%	1.842	16%
25 år og derover	474	5%	420	3%	286	3%
Uoplyst	435	4%	479	4%	274	2%
I alt	10.352	100%	12.031	100%	11.776	100%

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Kønsfordelingen har stort set været ens for de tre år - knap 4 ud af 9 er kvinder.

Tabel 2.3 Kønsfordeling blandt deltagerne, absolut og procentvis, 1997-1999

	1997		1998		1999	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Mænd	5.830	56%	6.746	56%	6.528	56%
Kvinder	4.416	43%	5.237	44%	5.227	44%
Uoplyst	106	1%	48	0,4%	21	0,2%
I alt	10.352	100%	12.031	100%	11.776	100%

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

2.2.2 Forløbs-/opholdstid fordelt på alder

Det er et gennemgående træk, at det er deltagerne på 25 år og derover samt de 15-17 årige, der relativt hyppigst har ophold af over 1 års varighed. Dog drejer det sig kun om henholdsvis 10-14% og 9-12% af deltagerne inden for de respektive aldersgrupper, men tendensen har været stigende siden 1997.

Tabel 2.4 Skoleforløbenes varighed fordelt på deltagernes alder, 1997, absolut og procentvis fordeling

	14 år og derunder		15-17		18-20		21-24		25 år og derover		Uoplyst		I alt	
Opholdets varighed	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	224	86	876	27	799	19	421	24	74	16	0	0	2.395	23
1-6 måneder	25	10	1.380	42	2.383	57	959	55	267	56	0	0	5.014	48
½-1 år	6	2	609	19	637	15	244	14	77	16	0	0	1.573	15
Over 1 år	3	1	283	9	268	7	82	5	48	10	1	0,2	685	7
Uoplyst	4	2	110	3	94	2	35	2	8	2	434	100	685	7
I alt	262	101	3.258	100	4.181	100	1.741	100	474	100	435	100	10.352	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Tabel 2.5 Skoleforløbenes varighed fordelt på deltagernes alder, 1998 absolut og procentvis fordeling

	14 år og derunder		15-17 år		18-20 år		21-24 år		25 år og derover		Uoplyst		I alt	
Opholdets varighed	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	427	92	1.038	27	972	20	460	24	79	19	4	1	2.980	25
1-6 måneder	25	5	1.645	42	2.740	56	1.021	53	222	53	4	1	5.657	47
½-1 år	9	2	756	19	727	15	280	15	67	16	0	0	1.839	15
Over 1 år	2	0	385	10	360	7	127	7	51	12	0	0	925	8
Uoplyst	3	1	64	2	72	2	19	1	1	0	471	98	630	5
I alt	466	100	3.888	100	4.871	100	1.907	100	420	100	479	100	12.031	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Tabel 2.6 Skoleforløbenes varighed fordelt på deltagernes alder, 1999 absolut og procentvis fordeling

	14 år og derunder		15-17		18-20		21-24		25 år og derover		Uoplyst		I alt	
Opholdets varighed	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	84	65	680	17	902	17	410	22	53	18	5	2	2.134	18
1-6 måneder	22	17	1.850	46	2.854	55	982	53	129	45	13	4	5.850	50
½-1 år	13	10	909	22	925	18	265	15	61	21	2	1	2.175	18
Over 1 år	5	4	467	12	419	8	143	8	39	14	0	0	1.073	9
Uoplyst	5	4	112	3	127	2	42	2	4	1	254	93	544	5
I alt	129	100	4.018	100	5.227	100	1.842	100	286	99	274	100	11.776	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

2.2.3 Forløbs-/opholdstid fordelt på køn

Tabellerne viser, at der ikke kan spores nogen systematisk - endsigende markant - sammenhæng mellem køn og forløbenes varighed. På den konto opfører de to grupper sig stort set ens.

Tabel 2.7 Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1997
absolut og procentvis fordeling

Opholdets varighed	Mænd		Kvinder		Uoplyst		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	1.369	24	988	22	38	36	2.395	23
1-6 måneder	2.865	49	2.100	48	49	46	5.014	48
½-1 år	866	15	698	16	9	8	1.573	15
Over 1 år	361	6	318	7	6	6	685	7
Uoplyst	369	6	312	7	4	4	685	7
I alt	5.830	100	4.416	100	106	100	10.352	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Tabel 2.8 Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1998
absolut og procentvis fordeling

Opholdets varighed	Mænd		Kvinder		Uoplyst		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	1.731	26	1.230	24	19	40	2.980	25
1-6 måneder	3.135	46	2.499	48	23	48	5.657	47
½-1 år	984	15	853	16	2	4	1.839	15
Over 1 år	533	8	389	7	3	6	925	8
Uoplyst	363	5	266	5	1	2	630	5
I alt	6.746	100	5.237	100	48	100	12.031	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Tabel 2.9 Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1999
absolut og procentvis fordeling

Opholdets varighed	Mænd		Kvinder		Uoplyst		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Under 1 måned	1.240	19	889	17	5	24	2.134	18
1-6 måneder	3.210	49	2.628	50	12	57	5.850	50
½-1 år	1.184	18	990	19	1	5	2.175	19
Over 1 år	588	9	485	9	0	0	1.073	9
Uoplyst	306	5	235	5	3	14	544	4
I alt	6.528	100	5.227	100	21	100	11.776	100

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

2.2.4 Forløbs/opholdstid fordelt på skoler

Set over de tre år er der tendens til, at flere skoler udsluser en større andel af deltagere med ophold af over et års varighed. I 1997 var det kun en fjerdedel af alle skolerne, hvor 10-25% af eleverne havde ophold på over et år. I 1999 var dette steget til en tredjedel. Mest typisk er der på skolerne op til 10% af deltagere, som går der mere end et år.

Tabel 2.10 Andelen af skoleforløb over 1 års varighed, fordelt på antallet af skoler, 1997-1999

Andelen af elever med ophold af over 1 års varighed										
Skoler	Ingen		Op til 10%		10-25%		Over 25%		Uoplyst	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
1999	23	21%	45	42%	35	33%	3	3%	1	1%
1998	14	13%	61	57%	32	30%	0	0%	0	0%
1997	23	21%	58	53%	28	25%	1	1%	0	0%

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

2.2.5 Gengangere der har gået på produktionsskole sammenlagt over 1 år

Spørgsmålet omkring antallet af gengangere på produktionsskolerne og omfanget af disse tilbagevendende deltageres samlede aktivitet er blevet bragt på banen i forbindelse med indførelsen af 1-års-reglen.

Som det fremgår af nedenstående tabel, var der i perioden 2. halvår 1996 til udgangen af 1999 lige omkring 7.200 gengangere. Det svarer til ca. en fjerdedel af samtlige periodens cpr-deltagere. Om disse har vi beregnet følgende:

- At mindst 1.814 personer gik på produktionsskole i sammenlagt over et år.
- Deres aktivitet udgør 3.584 årselever ud af en samlet aktivitet for perioden på 18.086 årselever - svarende til næsten en femtedel.
- 37% (1.326 åe) af denne ”gengangeraktivitet” kan tilskrives aktivitet ud over et år.

Det vil sige, at lidt over 7% af periodens samlede aktivitet kan tilskrives gengangeraktivitet ud over et år.

Jævnfør de 995 gengangere, hvor opholdenes samlede varighed ikke har kunnet identificeres, må aktiviteten på 3.584 årselever (andelen på 20%) for gengangere med ophold af over et års varighed betragtes som et absolut minimum.

Tabel 2.11 Identifikation af gengangere ved produktionsskolerne i perioden 2. halvår 1996 – 2. halvår 1999 med ophold på sammenlagt over 1 år, antal, andel og aktivitet

	Antal	Deltagerandel (pct. ift. cpr- deltagere)	Aktivitet (åe)	Aktivitets- andel (altid ift. 100%)
Deltagere	38.295		18.086	100%
"Gengangertilfælde"	17.539			
Cpr-gengangere	7.199	26%		
Cpr-deltagere	27.955	100%	18.086	100%
Gengangere med sammenlagt ophold af 1 års varighed eller derunder	4.390	16%	2.620	14,5%
Gengangere med sammenlagt ophold af over 1 års varighed	1.814	6%	3.584	19,8%
- heraf udgør aktivitet udover det første år			1.326	7,3%
Gengangere hvor opholdenes samlede varighed er uoplyst	995	4%		?

Kilde: Skolernes halvårslige statistikindberetning

Af tabellen fremgår også, at 6% af deltagerne på produktionsskolerne er unge, der tidligere har haft forløb på en produktionsskole af over 1 års varighed. Denne gruppe unge vil fremover kun kunne optages, såfremt den enkelte kommune vil finansiere dette. Skolerne har dog en teoretisk mulighed for at benytte 5%-puljen til at optage disse elever under ”frit optag”, men det må formodes, at skolerne vil forbeholde denne pulje til deltagere, som er i forløb på skolen. 1-års-reglen vil således kunne være en hindring i forhold til opfyldelse af et samarbejde, jf. afsnit 1.1.4, omkring frafaldstruede elever på erhvervsskolerne, som tidligere har gået på produktionsskole.

2.3 Status for anvendelse af 5%-puljen

2.3.1 Forbruget pr. 1. oktober 2000

Nedenstående tabeller opsummerer status for 5%-puljen i henhold til skolernes aktivitetsindberetninger for 3. kvartal 2000. Set under ét havde skolerne på daværende tidspunkt brugt omkring tæt ved halvdelen af deres samlede 5%-pulje.

Det er værd at bemærke, at mere end hver tredje skole havde brugt en fjerdedel eller mindre af deres 5%-pulje, mens 18 ud af de 102 skoler havde brugt over 75%. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at 1-års reglen først fik virkning fra 1. april 2000.

Tabel 2.12 Sammenlagt for 102 skoler

Samlet 5%- pulje (åe)	Samlet forbrug pr. 3. kvartal 2000	Rest	Forbrug som andel af 5%-puljen
258,21	126,17	132,04	0,49

Kilde: Skolernes aktivitetsindberetning for 3. kvartal 2000

Tabel 2.13 102 skolars forbrug af 5%-puljen (forbrug som andel af puljen), pr. 3. kvartal 2000, absolut og procentvis fordeling på kvartiler

0-25%		26-50%		51-75%		76-100%	
<u>Antal</u>	<u>Pct.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pct.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pct.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pct.</u>
36	35%	22	22%	26	25%	18	18%

Kilde: Skolernes aktivitetsindberetning for 3. kvartal 2000

Frem til midten af august 2000 havde omkring 540 deltagere fået bevilliget uger af puljen. Heraf var ca. 100 under 18 år, og godt 200 fik tildelt opholdsforlængelse med eksplicit henblik på erhvervsuddannelse. Lidt over 600 deltagere er ophørt som følge af 1-års-reglen. Ud af disse blev tæt ved 30% udsluset til ledighed, mens lidt flere fortsatte i en form for aktivering.

Dertil kommer, at 1-års reglen ifølge spørgeskemaundersøgelsen havde medført, at omkring 360 unge frem til medio august fik afslag på optagelse. Sammenlagt har indførelsen af 1-års reglen således haft konsekvenser for op mod 1000 unge. Dette tal må alt andet lige forventes at stige, efterhånden som skolerne opbruger deres respektive 5%-puljer.

2.3.2 Kommunernes praksis ift. at benytte produktionsskoler som aktiveringstilbud.

I følge skolerne har 68 ud af 96 kommuner, i henhold til lov om aktivering (lov om aktiv socialpolitik) eller anden lov, givet tilsagn om produktionsskoleforløb ud over et år. Tæt ved 30% af kommunerne gav således afslag, hvilket til sammen berørte over 200 deltagere, hvoraf ca. hver tiende var under 18 år.

Tabel 2.14 Deltagere berørt af kommunale tilsagn/afslag om forløb ud over 1 år

	Under 18 år	Fyldt 18 år	I alt
Antal kommunale tilsagn til forløb ud over 1 år	25	231	256
Antal afslag til forløb ud over 1 år	18	188	206

Kilde: Skolernes spørgeskemabesvarelser

2.4 Ungdomsvejledningens erfaringer med 1-års-reglen

En rundspørge til en række kommuner viser, at man ikke på nuværende tidspunkt har et reelt billede af 1-års-reglens betydning for kommunernes unge på produktionsskolerne. Dels er en stor del af de unge optaget på produktionsskolen inden reglens ikrafttræden og dels træder EUD-reformen først i kraft 1. januar 2001.

Ungdomsvejledningerne forventer, at EUD-reformen med det fleksible grundforløb på 10- 60 uger vil medføre, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse uden frafald. Dette vil samtidig betyde et fald i elevtallet på produktionsskolerne, men til gengæld vil disse elever så almindeligvis have større og mere massive problemer.

Af andre problemfelter peges der fra ungdomsvejlederside på, at det er uheldigt, at den enkelte elev kan opbruge kvoten på max. 1 år allerede inden man fylder 18 år. En stor gruppe af de unge, som vil søge ind på en produktionsskole har af forskellige grunde ofte tidligst muligt valgt grundskolen fra. Fra vejle-

derside peges der på, at 1-års-reglen på ovenstående baggrund kan modvirke det tilsigtede om ungdomsuddannelse til alle unge.

2.5 Arbejdsgruppens konklusion på kapitel 2.

Indberetninger til ministeriet og den gennemførte spørgeskemaundersøgelse viser, at en større gruppe unge er berørt af indførelsen af 1-års reglen. Spørgeskemaundersøgelse viser, at ca. 1.000 unge er blevet berørt af reglen, enten ved at de er ophørt på produktionsskolen eller ved, at skolerne har afvist unge, der i forvejen har haft 1 års forløb på en produktionsskole.

Det fremgår endvidere af undersøgelsen, jf. tabel 2.14, at der er stor forskel på, hvordan kommunerne forholder sig til at benytte enten særlige paragraffer for unge under 18 år eller aktiverings-/revalideringsreglerne for unge på 18 år og derover til forlængelse af produktionsskoleforløb ud over 1 år. Af denne ses, at man har givet tilsagn i 25 ud af 43 henvendelser vedr. forlængelse af forløb for unge under 18 år, og i 231 ud af 419 henvendelser vedr. forlængelse til unge, der er fyldt 18 år, har givet tilsagn om betaling for disse forlængede forløb. Det er ikke muligt på baggrund af eksisterende oplysninger at beskrive kommunernes begrundelser for de enkelte afslag, ligesom det ikke ud fra tilgængelige oplysninger er muligt at sige, hvor de enkelte unge i stedet er gået hen. Det er derfor heller ikke muligt at konkludere generelt på kommunernes ageren i forhold til indførelse af 1-års reglen.

En del skoler har ikke endnu opbrugt den 5%-pulje, der kan anvendes til forløb ud over 1 år. Pr. 1. oktober er der brugt 126 årselever ud af den samlede pulje på 260. Det forventes dog, at puljen er opbrugt ved årets afslutning, idet det må formodes, at skolerne forbeholder 5%-puljen til deltagere, der er optaget på skolen, hvorfor de som ovenfor beskrevet afviser unge, der har mere end 1 års produktionsskoleforløb.

Det er blandt andet på den baggrund arbejdsgruppens opfattelse, at konsekvenserne af indførelsen af 1-årsreglen endnu ikke kan vurderes fuldt ud.

Arbejdsgruppen skal på baggrund af den korte tid, som 1-årsreglen har virket i, anbefale, at man fortsat nøje følger virkningerne af reglen.

3. Fælles særudtalelse fra Foreningen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler (FPP), Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler og Kommunernes Landsforening

Foreningerne er enige i, at produktionsskoleophold som udgangspunkt er kortvarige forløb, og at det således for langt de fleste fortsat vil være aktuelt med produktionsskoleophold under 1 års varighed.

Det er samtidig foreningernes opfattelse, at en fastholdelse af kvotebegrænsningen på 1-årsreglen kan medføre, at produktionsskolerne afskæres fra at løfte opgaven i forhold til deres primære målgruppe, herunder de svagest stillede unge, som netop typisk vil være karakteriseret ved at have behov for længerevarende - samlede eller tilbagevendende - forløb ud over 12 måneder.

De tal, der allerede foreligger for arbejdsgruppen om unge, der er kommet i klemme som følge af de indførte begrænsninger og finansieringsomlægningen, er efter foreningernes opfattelse tilstrækkelig dokumentation for, at det er en sådan udvikling, der er i gang.

Foreningerne mener derfor, at kvotebegrænsningen helt bør fjernes, da den direkte kolliderer med den pædagogiske opgave, der er grundlaget for produktionsskolernes virksomhed.

Konkret i denne sammenhæng betyder det, at hvis en ung kan uddannelsesfastholdes via et produktionsskoleophold udover ét år, frem for at blive opkvalificeret via det sociale system, vil det være særdeles u hensigtsmæssigt, hvis 1-årsreglen hindrer dette.

Dispensationsmuligheden skal derfor være fleksibel i forhold til behovet, hvad angår omfanget. Mens kriterierne for dispensationer skal være faste i forhold til betingelser, formål og målgruppe.

Foreningerne skal endelig pege på en række u hensigtsmæssige forhold, der er opstået som følge af de indførte kvotebegrænsninger på 1-årsreglen, nemlig følgende:

Genoptagelse af unge på 18 år og derover, der tidligere sammenlagt har haft ophold i et år

Et af de store problemer med 1-årsreglen er, at den gælder, ikke blot for det aktuelle ophold, men også tidligere produktionsskoleophold.

Denne ordning fører til, at det bliver betydeligt vanskeligere for produktionsskolerne at optage,

- dels unge, der falder fra erhvervsuddannelser og andre uddannelser
- dels unge, der på grund af andre hændelser i deres liv, f.eks. opstået ledighed eller personlige/familiemæssige kriser mv., har behov for et nyt ophold,

fordi skolerne f.eks. har brugt eller forud har lagt beslag på dispensationskvoten til de aktuelt indskrevne deltagere.

Anvendelse af 1/3-reglen kan ikke forlænge 1-årsreglen.

Et stort problem, som vil skabe hindringer for fornuftige og glidende overgange fra produktionsskoler til f.eks. erhvervsskoler, er, at produktionsskolernes anvendelse af 1/3-reglen ikke forlænger 1-årsreglen.

Den unge vil således i nogle situationer ikke kunne gennemføre et planlagt kombinationsforløb med en erhvervsuddannelse, og i andre situationer vil den unge ikke kunne genoptage et heltids forløb på produktionsskolen ved evt. frafald fra erhvervsuddannelsen.

Under 18 år og 1-årsreglen.

1-årsreglen repræsenterer også et særligt problem hos unge under 18 år, som allerede har gennemført 12 måneders produktionsskoleophold, før de fylder 18, idet unge under 18 år normalt ikke vil være berettiget til kontanthjælp og dermed heller ikke har ret og pligt til aktivering.

Hvis skolen ikke har dispensationskvote tilbage eller ønsker at reservere restkvote til andre deltagere, vil der ikke være mulighed for, at forløbet kan fortsættes, ligesom genoptagelse ikke kan finde sted.

Forlængelse ud over 1 år kan langt fra altid bevilges som aktivering.

Forlængelser af produktionsskoleophold, der ikke kan indeholdes i en skoles dispensationskvote, kan langt fra altid bevilges som kommunal aktivering. Aktivering efter lov om aktiv social politik følger som ret og pligt med kontanthjælp, hvilket betyder, at den enkelte unge skal være kontanthjælpsberettiget før kommunen kan give et produktionsskoleophold som aktiveringstilbud.

Særlige målgrupper med brug for længerevarende forløb.

For særlige målgrupper som f.eks. unge flygtninge og indvandrere vil det ikke være muligt for produktionsskolerne – selv i et samarbejde om kombinationsforløb med andre uddannelser – at gennemføre forløb inden for de nuværende kvotebegrænsninger.

Det skal herved bemærkes,

- at de igangværende forsøg med særlige undervisningsforløb skal strække sig over 3 år (uden at der er indført varighedsbegrænsninger for deltagerne),
- at forsøget langt fra har den nødvendige kapacitet i forhold til behovet, og
- at en stor gruppe af produktionsskolernes faktiske deltagere i forvejen tilhører denne målgruppe.

Kommunale bidrag vedrørende ordinære produktionsskolelever

Jf. forordet blev det under høringen over lovforslaget fremhævet, at der var en risiko for, at de unge i produktionsskolernes målgruppe ville komme i klemme i forbindelse med indførelsen af 1-årsreglen, ligesom man – ifm. omlægningen af finansieringen af den kommunale aktivering og indførelsen af et kommunalt bidrag pr. årselev - så en fare for, at incitamentsstrukturen blev ændret så kraf-

tigt, at den enkelte unges muligheder for at få et produktionsskoleforløb ville blive reduceret.

Der er i nærværende rapport fokuseret på 1-årsreglens betydning. Foreningerne skal anbefale, at de kommunale bidrags påvirkning af udviklingen ligeledes undersøges, herunder betydningen af den manglende sammenhæng mellem økonomisk ansvar og visitationskompetence. Endelig anbefales det, at udmøntningen af de kommunale bidrag, dvs. administrationen heraf, undersøges nærmere, med særligt fokus på kommunernes muligheder for at budgetfølge på området.

Den eksisterende store kommunale budgetusikkerhed vurderes at medføre utilsigtede konsekvenser for produktionsskolernes udvikling og dermed at reducere den enkelte unges mulighed for et produktionsskoleforløb.

Kommunernes Landsforening skal i øvrigt understrege det principielle standpunkt, at det ikke er en kommunal opgave at finansiere ordinære ungdomsuddannelser.

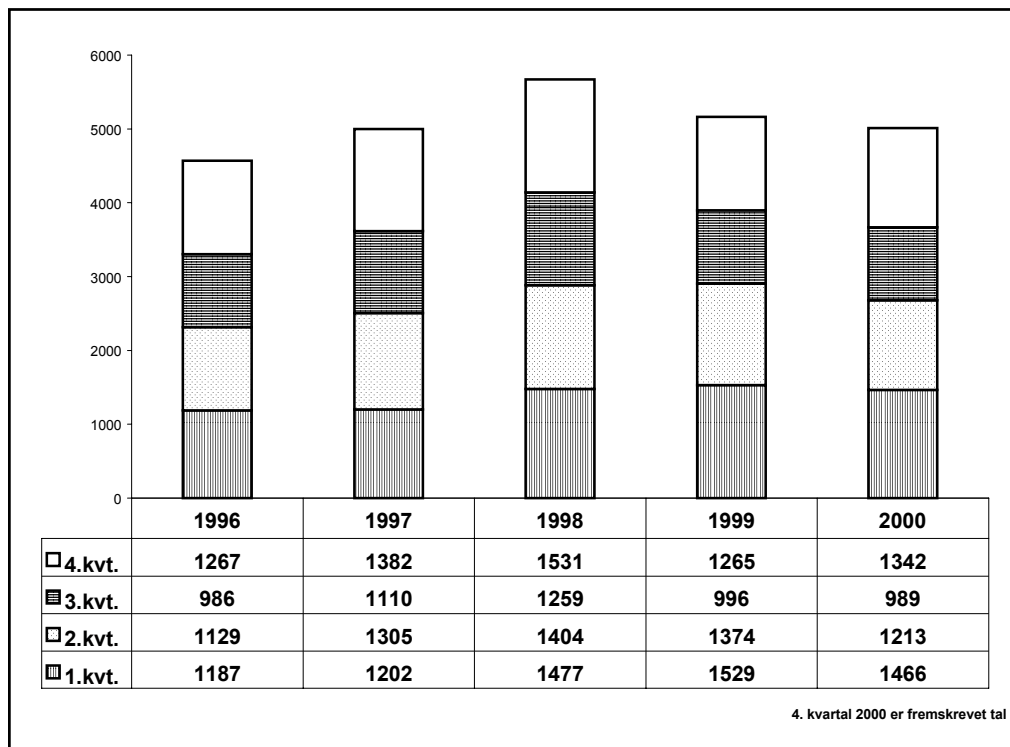
Figuroversigt

Figur 1.1	De tekniske erhvervsuddannelser efter reformen	18
Figur 1.2	Brobygning fra produktionsskole til erhvervsuddannelse	31
Figur 1.3	Landkort over kombinationsforløb.....	32

Tabeloversigt

Tabel 1.1	Oversigt over forsørgelsesgrundlag i h.t forskellige lovgivninger	14
Tabel 1.1	Produktionsskoledeltageres destination efter afsluttet forløb	27
Tabel 1.2	Udslusning til erhvervsskoler m.v., 1999 og 1.1.2000 – 15.8.2000	28
Tabel 1.3	Produktionsskoledeltagere med afbrudt ungdomsuddannelse bag sig	28
Tabel 1.4	Deltagere med erhvervsskolebaggrund m.v., 1.1.2000 – 15.8.2000, ...	29
Tabel 1.5	Omfanget af samarbejde mellem produktions- og erhvervsskoler, ...	29
Tabel 1.6	Udspecificering af produktionsskolernes samarbejdspartnere, antal	30
Tabel 1.7	Udspecificering af de skolernes ”samarbejdsaktiviteter”:	30
Tabel 1.8	Udviklingen i taksterne pr. årselev, 1996-2000 (2000-priser).....	37
Tabel 1.9	Taxametersatser for forsøg med nye tekniske grundforløb (2000-priser)	38
Tabel 1.10	Produktionsskolernes samarbejdsflader vedr. vejledning m.v.....	42
Tabel 2.1	Varighed af produktionsskoleophold, 1997-1999	47
Tabel 2.2	Produktionsskoledeltagerenes alder, 1997-1999	48
Tabel 2.3	Kønsfordeling blandt deltagerne, absolut og procentvis, 1997-1999	48
Tabel 2.4	Skoleforløbenes varighed fordelt på deltageres alder, 1997, ...	49
Tabel 2.5	Skoleforløbenes varighed fordelt på deltageres alder, 1998	49
Tabel 2.6	Skoleforløbenes varighed fordelt på deltageres alder, 1999	49
Tabel 2.7	Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1997	50
Tabel 2.8	Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1998	50
Tabel 2.9	Skoleforløbenes varighed fordelt på køn, 1999	50
Tabel 2.10	Andelen af skoleforløb over 1 års varighed, ...	51
Tabel 2.11	Identifikation af gengangere ved produktionsskolerne.....	52
Tabel 2.12	Sammenlagt for 102 skoler	52
Tabel 2.13	102 skolers forbrug af 5%-puljen (forbrug som andel af puljen), ...	53
Tabel 2.14	Deltagere berørt af kommunale tilsagn/afslag om forløb ud over 1 år	53

Bilag 1 Årselevtal i perioden 1996-2000

Det ses, at årselevtallet skønnes at falde fra 5.164 i 1999 til 5.010 i 2000. Bemærk dog, at 4. kvartal 2000 er fremskrevet på baggrund af erfaringerne fra tidligere års sæsonudsvingninger.

Bilag 2 Afsluttede samarbejdsprojekter (PRO-TEK forsøg m.fl.)

Navn	PRO-TEK SVENDBORG
Involverede skoler	Produktionshøjskolen i Svendborg og Svendborg Tekniske Skole
Formål/Målgruppe	At udvikle en uddannelsesmodel, som socialt og fagligt kvalificerer deltagere fra marginalgrupperne til at gennemføre en erhvervsuddannelse At uddannelsesmodellen kan danne grundlag for et lignende skole-samarbejde mellem produktionsskolen, erhvervsskoler og andre uddannelser.
Start- og sluttidspunkt	Start 1997 Afsluttet med udgangen af 1999.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	5 uger med 4 dage på teknisk skole og 1 dag på produktionsskolen, men med ugerne fordelt over året med ca. 1 uge hver anden måned.
Fagområder	Metal, tømrer/snedker og levnedsmiddel på produktionsskolen. Auto, maskin, smede, tømrer, snedker, maler, murer, levnedsmiddel på teknisk skole.
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Projektledelse med repr. fra begge skoler. Den ene af 2 lærere på produktionsskolen følger med de unge i alle timer på teknisk skole.
Finansieringsform og lovgivning	Fra 1999 har skoleformerne selv hjemtaget taxametertilskud for de timer, eleverne har været på de respektive skoler. Herudover er der ydet tilskud fra EU's Socialfond.
Kort om erfaringer og statistik	Alle deltagere på de pgl. produktionsskolelinier kaldes pro-tek elever, selvom de ikke alle har deltaget i kombinationsforløb med teknisk skole. Fra 1997-99 har der efter denne definition på produktionsskolen været 180 deltagere i et pro-tek forløb, mens der i samme periode har været 815 deltagere på resten af produktionsskolens værksteder. Af de 180 deltagere i pro-tek er 19,44% startet på teknisk skole, mens der af de 815 deltagere kun er startet 9,2%.
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	Forsøgsprojektet er stoppet med udgangen af 1999.
Eventuelt	

Kontakt: Forstander Kjeld Rommerdahl, Produktionshøjskolen i Svendborg, tlf. 62 22 41 10

Navn	PRO-TEK RANDERS
Involverede skoler	Randers Produktionshøjskole og Viring Produktionsskole samt Randers Tekniske Skole
Formål/Målgruppe	Forbedre mulighederne for den gruppe af især unge, der skønnes at have – eller få – problemer i forbindelse med uddannelse inden erhvervsuddannelserne, så man undgår frafald
Start- og sluttidspunkt	Forsøgsperiode: 1998-1999
Omfang: Antal deltagere og tids-ramme	I alt 40 personer i de 2 år.
Fagområder	Metal, auto, træ, service, international afdeling, bygge og anlæg, teknik
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Styregruppen med repr. fra produktionsskoler og Teknisk Skole. Randers og Viring produktionsskoler ansatte en koordinator på fuld tid. Møder mellem koordinator, lærere og vejledere på de 2 skole-former efter behov.
Finansieringsform og lovgivning	Tilskud fra EU's Socialfond
Kort om erfaringer og statistik	Hovedparten af de i alt 40 deltagere er rekrutteret fra produktions-skolerne, idet dog 6 rekrutteredes som frafaldne fra Teknisk Skole. 35 var mænd og 5 kvinder. Ingen havde uddannelse i forvejen eller havde haft længerevarende arbejde. I alt 8 var flygtninge/indvandrere. Pr. 31.1.00 er 17% af deltagerne i gang med uddannelse på Teknisk Skole, 5% i praktik/arbejde med henblik på læreplads, 8 % i gang med anden ungdomsuddannelse, 17% tilbage på produktionsskolerne, 15% i ustøttet arbejde, 8% i støttet arbejde, 13% diverse (flyttet, misbrugsafvænnning, afsoning, drop-outs mv.)
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	Projektet videreføres med inddragelse af flere produktionsskoler fra 2000 under navnet Pro-Tek Kronjylland
Eventuelt	

Kontakt: Annette Gaardsted, Randers Produktionshøjskole, tlf. 86 41 82 00

Navn	PRO-TEK NYKØBING F
Involverede skoler	Produktionshøjskolen Sundtoftegård (Nykøbing F) samt Industri- og Håndværkerskolen (Nykøbing F)
Formål/Målgruppe	Udvikling og formidling af model, som kvalificerer deltagere fra marginalgrupperne til at gå i gang med en uddannelse.
Start- og sluttidspunkt	Start 1998 Afsluttet sommeren 2000
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	I alt 56 elever fra 1.1.1998 til 31.12.1999 2 dage om ugen på Teknisk Skole og 3 dage på produktionsskolen.
Fagområder	Alle værksteder på Teknisk Skole
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	En koordinator er ansat alene til Pro-tek i Teknisk Skoles regi og følger eleven såvel på produktionsskolen som på den tekniske skole.
Finansieringsform og lovgivning	Produktionsskolen har taget taxametertilskud hjem for hele ugen og har betalt for undervisningstimerne på Teknisk Skole (1/3 reglen i produktionsskoleloven). Herudover er der modtaget tilskud fra EU's Socialfond.
Kort om erfaringer og statistik	Ud af i alt 56 elever mødte 4 aldrig op og 5 fortsatte på Pro-Tek i 2000. De 47 resterende fordeler sig således: 32 elever eller 68 % er kommet i uddannelse/arbejde 11 elever eller 23,5% fortsætter på produktionsskolen 4 elever eller 8,5% er meldt ud på grund af fravær
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	Samarbejdet videreføres fra sommeren 2000, idet samtlige produktionsskoler og Nakskov Tekniske Skole inddrages i samarbejdet.
Eventuelt	

Kontakt: Leif Jeppesen, Produktionshøjskolen Sundtoftegård, tlf. 54 85 11 55

Navn	PRO ERHVERV FYN (Den nye vej)			
Involverede skoler	Odense Produktionshøjskole og Odense Tekniske Skole			
Formål	At finde frem til den bedst egnede samarbejdsmodel, der kunne føre til uddannelse af unge, der via almindeligt produktionsskoleforløb ikke ville være i stand til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse.			
Start- og sluttidspunkt	Projektet løb i 4 år fra 1994-1998			
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	4 selvstændige forløb à 40 uger (afviklet på 4 forskellige måder for at finde den bedst egnede model) I hvert forløb var der 25 elever, der blev delt op i 2 hold på Teknisk Skole.			
Fagområder	Bygge-anlæg			
Koordination og kontaktlærerordning mv.	I kraft af forsøgsmidler har produktionsskolens lærere kunnet følge med eleverne på Teknisk Skole.			
Finansieringsform og lovgivning	De 2 skoleformer har hjemtaget statstilskud til eleverne i den tid, de har været på de respektive skoler.			
Kort om erfaringer og statistik	Aktivitetsår	Antal indskrevne elever	Antal elever, der gennemførte	Antal elever i uddannelse
	1994			
	1995		19(76 %)	16(64 %)
	1996	25 elever	18(36 %)	13(26 %)
	1997-98	50 elever	19(76 %)	17(68 %)
		25 elever 30 elever	17(57 %)	20(67%)
Særlige forhold	Alle 4 forløb er evalueret af DEL.			
Fortsættelse ?	Brobygningstilbud fortsætter i et udvidet samarbejde mellem de 8 produktionsskoler på Fyn og de 8 erhvervsskoler på Fyn (4 tekniske skoler og 4 handelsskoler)			
Eventuelt				

Kontakt:

Robert Dalskov Andersen, Odense Produktionshøjskole, tlf. 66 17 08 43

Bilag 3 Aktuelle samarbejdsprojekter - igangværende og under forberedelse/diskussion

Navn	FREDERIKSHAVN, SKAGEN OG LÆSØ
Involverede skoler	De 3 produktionsskoler: Frederikshavn, Skagen og Læsø samt EUC-Nord (Hjørring Handelsskole, Hjørring Tekniske Skole og Frederikshavn Tekniske Skole), Frederikshavn Handelsskole og Specialskolen for Voksne (voksne med læsevanskeligheder).
Formål/Målgruppe	At forstå hinanden og hinandens kulturer Etablere kreds af vejledere på tværs af skoleformerne, der kan skruer kombinationsforløb sammen omkring kompetencegivende uddannelser og læseundervisning
Start- og Sluttidspunkt	Er startet op i 2000
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Første del vedr. forståelse for hinandens kulturer har kørt som særskilt projekt, hvor man bl.a. har besøgt hinanden og har holdt konference dag sammen (rapport fra DEL er på trapperne og afslutter denne del). Andel del vedr. etablering af vejledernetværk er netop startet op med de første møder. Der er aftalt 4 møder årligt. Dette netværk skal etablere kombinationsforløb for skolernes deltagere.
Fagområder	
Koordinering og Kontaktlærerordning mv.	4 årlige vejledermøder. Sekretær herfor på Frederikshavn Produktionsskole.
Finansieringsform og lovgivning	Inden for gældende lovgivning.
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Carsten Meldgaard, Frederikshavn Produktionsskole, tlf. 98 48 12 44

Navn	HJØRRING
Involverede skoler	Hjørring Produktionsskole samt EUC-Nord (Hjørring Handelsskole, Hjørring Tekniske Skole og Frederikshavn Tekniske Skole).
Formål/Målgruppe	Samarbejde med erhvervsskolen for at lette overgangen til erhvervsuddannelse og omkring frafaldstruede elever.
Start- og Sluttidspunkt	Der er indledt nærmere samarbejde i september 2000 på baggrund af møde med EUC
Omfang: Antal deltagere og tids-ramme	Omfatter konkrete elever.
Fagområder	
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Hjørring Produktionsskole
Finansieringsform og lovgivning	Inden for gældende lovgivning
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	Samarbejde med erhvervsskolen i øvrigt: 40 ugers brobygningsprojekt efter lov om brobygningsforløb, der skulle være startet op i august 2000, er angiveligt faldet til jorden, da man ikke kunne skaffe 14 elever. Flygtningeprojekt for unge (forsøgsordningen) startet op medio august med de første 20 elever.
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Jan Olesen, Hjørring Produktionsskole, tlf. 98 90 00 33

Navn	ÅLBORG
Involverede skoler	Følgende produktionsskoler: Kongerslev, Nibe/Støvring og Aalborg samt Ålborg Tekniske Skole og Ålborg Handelsskole.
Formål/Målgruppe	Nærmere samarbejde
Start- og sluttidspunkt	Der er indledt drøftelser om samarbejdsmuligheder i august/september 2000.
Omfang: Antal deltagere og tids-ramme	Der er etableret udvalg med deltagelse af forstanderne for de 3 produktionsskoler og Ålborg Tekniske skole. Møderække er aftalt. Der er aftalt møde med Ålborg Handelsskole.
Fagområder	
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Meningen er, at når der er aftalt rammer og indhold for samarbejdet skal dette udbydes til øvrige produktionsskoler i regionen.
Finansieringsform mv.	
Kort om erfaringer.	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Kim Pedersen, Kongerslev Produktionsskole tlf. 98 33 17 99

Navn	HIMMERLAND
Involverede skoler	De 4 produktionsskoler: Nibe/Støvring, Hobro, Kongshøjgård (Farsø) og Midtfjord (Løgstør) samt Erhvervsskolerne i Års (teknisk skole og handelsskole).
Formål/Målgruppe	At skabe et samarbejdsforum med faste kontaktpersoner mellem de 2 skoleformer med henblik på <ul style="list-style-type: none"> - at lette overgang fra produktionsskole til erhvervsskole og - at opsamle frafald fra erhvervsskolerne
Start- og sluttidspunkt	Der er aftalt og indledt formelt samarbejde i august 2000.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Omfatter de enkelte elever og erfaringsudveksling mellem skoleformerne.
Fagområder	
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Produktionsskolernes medarbejdere har været på besøg på erhvervsskolen. Der er udpeget kontaktpersoner på de forskellige deltagende skoler.
Finansieringsform og lovgivning	
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Aage Langeland, Nibe/Støvring Produktionsskole tlf. 98 37 28 33

Navn	PRO-TEK KRONJYLLAND
Involverede skoler	Følgende 9 produktionsskoler: Virring (Sønderhald), Randers, Sophielund (Hvorslev), Djursland (Midtdjurs), Bjerringbro, Mimers Brønd (Randers), Hobro, Grenaa, Hadsund samt Randers Tekniske Skole.
Formål/Målgruppe	At forbedre mulighederne for unge, der skønnes at have/få problemer med at gennemføre erhvervsuddannelse, så man undgår frafald At tilbyde specielt tilrettelagte og individuelle kombinationsforløb på de 2 skoleformer og derigennem motivere deltagerne og forbedre deres personlige og faglige niveau.
Start- og sluttidspunkt	Startet i begyndelsen af 2000 Samarbejdsaftale foreløbig for 1 år. Det er planen, at projektet skal køre i 2 år.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Som udgangspunkt 20 årselever (å 42 uger med 30 timer pr. uge). De unge er indskrevet som elever på de respektive produktionsskoler. I 2000 undervises i 10 uger à 5 dage à 6 lektioner på Teknisk Skole. Ugerne fordeles over hele året med 5 uger pr. halvår.
Fagområder	Inden for Metal og Teknik (smede, maskin, auto) samt Bygge og Anlæg (tømmer, maskinsnedker, murer, maler). Efter sommerferien 2000 flere fag, der også retter sig til piger.
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Styregruppe, der består af 2 uddannelseschefer på Randers Tekniske Skole og 2 produktionsskoleforstandere. Samarbejdet koordineres af en fælles koordinator med sekretariat på Randers Produktionshøjskole.
Finansieringsform og lovgivning	Skoleformerne hjemtager statstilskud til eleverne i den tid, de er på de respektive skoler. Herudover har skolerne ansøgt om og fået tilskud fra Undervisningsministeriet til diverse udviklingsformål, herunder ansættelse af koordinator Restudgift hertil afholdes af skolerne.
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Annette Gaardsted, Randers Produktionshøjskole, tlf. 86 41 82 00

Navn	HERNING
Involverede skoler	Herning Produktionsskole og Herning Tekniske Skole
Formål/Målgruppe	Aftale med erhvervsskolen om, at produktionsskoledeltagere, der er usikre i erhvervsvalg, optages på erhvervsskolens grundforløb på en måde, så de sikres tilbagevenden til produktionsskolen om nødvendigt. Udbygget samarbejde med erhvervsskolens studievejledere
Start- og sluttidspunkt	Er ved at starte op i forbindelse med EUD-reformen som videreførelse af hidtidigt mangeårigt skolesamarbejde.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Der har været afholdt en række møder mellem erhvervsskolen, produktionsskolen og ungdomsvejledningen.
Fagområder	De områder, der er til rådighed på Herning Tekniske Skole
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Jævnligesamarbejds møder
Finansieringsform og lovgivning	Inden for eksisterende rammer
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Mads Gammelmark, Herning Produktionsskole, tlf. 97 26 70 11

Navn	HØRNING, SKANDERBORG, ODDER
Involverede skoler	De 3 produktionsskoler: Hørning, Skanderborg og Odder samt Skanderborg Handelsskole
Formål	At tilbyde kombinationsforløb til unge, der står på vippen med hensyn til at vælge handelsskole, så de evt. senere kan indgå i en kompetencegivende handelsskoleuddannelse
Start- og sluttidspunkt	Projekt starter op januar 2001 (14 uger) .
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	14 ugers kombinationsforløb med 1 dag hver uge på handelsskolen og 4 dage hver uge på produktionsskolen. 4-5 deltagere fra hver af de 3 deltagende produktionsskoler.
Fagområder	På handelsskolen indgår følgende fagområder: udvikling af idégrundlag, markedsføring, IT, budgettering og regnskab, juridiske forhold vedr. salg og service, DTP og finansiering. På produktionsskolerne tænkes deltagerne inddraget i et forretnings/butiksprojekt.
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	Hørning Produktionsskole og Skanderborg Handelsskole Endelige aftaler omkring projektets iværksættelse skal ske på møde prim november 2000.
Finansieringsform og lovgivning	Der foreligger foreløbigt intet nærmere herom
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Kirsten Rasmussen, Hørning Produktionsskole, tlf. 86 92 37 33

Navn	VEJLE AMT
Involverede skoler	Vejle Tekniske Skole og produktionsskolerne i Vejle Amt
Formål/Målgruppe	At indlede dialog om muligheder og former for samarbejde
Start- og sluttidspunkt	Der er afholdt indledende møde mellem skolerne/skoleformerne d. 20. september 2000.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Teknisk Skole ønskede drøftelse af egne forslag til samarbejde med produktionsskolerne for at høre, om produktionsskolerne havde andre vurderinger af behovet. På baggrund af disse drøftelser er det aftalt, at Teknisk Skole kommer med nyt oplæg til samarbejde snarest.
Fagområder	
Koordinering og kontaktlærerordning mv.	
Finansieringsform og lovgivning	
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	

Kontakt: Mona Munksgaard, Produktionsskolen Datariet, tlf. 75 72 17 00

Navn	FREDERICIA
Involverede skoler	Fredericia Produktionsskole, Fredericia Handelsskole og Tekniske Skole, Sprogskolen, VUC og Fredericia Kommune
Formål/Målgruppe	Synliggøres af målgruppe samt etablering af netværk mellem forskellige uddannelsesinstitutioner med henblik på samarbejde om etablering af ”erhvervsklasse” for unge flygtninge/indvandrere. Mål: At ruste de unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse.
Start- og sluttidspunkt	Synliggørelse af målgruppe samt etablering af netværk i 1999-2000 ”Erhvervsklasse” startet op august 2000.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	8 deltagere, som foreløbig skal gå ½ år på produktionsskolen med sprogundervisning fra sprogskolen og undervisning fra VUC integreret i produktionsskoleforløbet. Efter ½ år – hvis den enkelte ikke har behov for at fortsætte på produktionsskolen – indslusning på erhvervsskolerne med mulighed for at vende tilbage til produktionsskolen. Endnu 8 deltagere nyindskrives på produktionsskolen efter ½ år.
Fagområder	Ingen særlige begrænsninger
Koordinering mv.	En af produktionsskolen udpeget koordinator
Finansieringsform og lovgivning	Eleverne indskrives under produktionsskoleopholdet som aktiverede (fuld betaling fra Fredericia kommune). Herudover betaler Fredericia Kommune 14.000 kr. pr. elev til køb af undervisning fra Sprogskole og VUC m.v. på produktionsskolen samt til produktionsskolens koordinationsindsats. Under ophold på erhvervsskoler hjemtager disse sædvanligt taxamertilskud.
Kort om erf.	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Lise Sparre, Fredericia Produktionsskole, tlf. 72 10 60 40

Navn	PRO-ERHVERV FYN (Rummelighed og sammenhæng i uddannelsessystemet)
Involverede skoler	De 8 produktionsskoler på Fyn og de 8 erhvervsskoler på Fyn (4 tekniske skoler og 4 handelsskoler)
Formål	Forbedre og udvikle samspil mellem de 2 skoleformer, herunder dannelse af lokale netværk Brobygningstilbud til alle produktionsskoledeleagere på Fyn
Start- og Sluttidspunkt	Starter august 2000 og slutter foreløbig juni 2001
Omfang: Antal deltagere og tids- ramme	Der vil være tale om individuelle forløb, der typisk afvikles med 2 dage om ugen på erhvervsskolen og 3 dage om ugen på produktionsskolen. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget mere præcist om, hvor mange unge der ventes at benytte sig af tilbuddet.
Fagområder	De deltagende erhvervsskoler afgør, hvilke fagområder deltagerne kan være med i, og produktionsskolerne tager sammen med deres elever stilling til, inden for hvilke fagområder der skal søges etableret forløb.
Koordination og Kontaktlærerordning mv.	En styregruppe, der har repræsentanter for alle 16 deltagende skoler. En arbejdsgruppe med 3 repr. fra hver af de 2 skoleformer. En koordinator, der er placeret på Odense Tekniske Skole.
Finansieringsform og lovgivning	Skoleformerne hjemtager statstilskud til eleverne for den tid, de er på de respektive skoler. Tilskud fra Undervisningsministeriet til netværksdannelse, katalog over udbud samt koordinator mv.
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	En videreførelse og udvidelse af flerårigt samarbejde mellem Odense Produktionshøjskole og Odense Tekniske Skole.
Fortsættelse ?	
Eventuelt	De 8 produktionsskoler og de 4 erhvervsskoler har i 1999 – forud for opstarten af det fællesfynske pro-erhverv projekt – gennemført et udviklings- og analyseprojekt, som via spørgeskemaundersøgelse har ført til beskrivelse af profil af den typiske produktionsskoleelev, vejledernes holdninger og synspunkter samt fynske virksomheders holdninger til praktikanter

Kontakt:

Robert Dalskov Andersen, Odense Produktionshøjskole, tlf. 66 17 08 43

Navn	NORDVESTSJÆLLAND
Involverede skoler	De 4 produktionsskoler: Kalundborgegnen, Svinninge, Maglehøj (Tølløse) og PH (Holbæk) samt Holbæk Tekniske Skole.
Formål/Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Lære hinanden at kende - Lette elevernes overgang fra produktionsskole til erhvervsskole
Start- og Sluttidspunkt	Januar 2000
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	<p>Der har været afholdt en række møder mellem erhvervsskolen og produktionsskolerne.</p> <p>I første omgang har vejledere fra erhvervsskolen har været ude på produktionsskolerne og har haft samtale med de produktionsskole-deltagere, der skulle starte på erhvervsskolen efter sommerferien.</p> <p>I anden omgang er aftalt, at Teknisk Skole giver tilbagemeldinger til produktionsskolerne om forløb for elever, der er henvist herfra.</p> <p>Endvidere er aftalt gensidige lærerbesøg på de 2 skoleformer, og primo oktober er gennemført en temadag for lærere på Kalundborgegnens Produktionsskole.</p>
Fagområder	
Koordinering og Kontaktlærerordning mv.	Koordinering: Uddannelseschefen på erhvervsskolen og forstanderen for Produktionsskolen Maglehøj.
Finansieringsform og lovgivning	
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Henrik Mosbæk, Produktionsskolen Maglehøj tlf. 59 16 01 00

Navn	PRO-TEK LOLLAND-FALSTER, SYDSJÆLLAND OG MØN
Involverede skoler	Følgende 8 produktionsskoler: Sundtoftegård (Nykøbing F), Produktionsskolen Ø-frugt (Sakskøbing, Maribo og ???), Rudbjerg, Ravnsborg, Højreby, Nakskov, Møn (Stege) og Vordingborg samt de 2 tekniske skoler: Industri- og Håndværkerskolen i Nykøbing F og Nakskov Tekniske Skole.
Formål/Målgruppe	Udvikling af særlige samarbejdsflader mellem erhvervsskoler, ungdomsvejledning og produktionsskoler, der sikrer en kvalificeret og attraktiv overgang for unge fra produktionsskolerne til de kompetencegivende ungdomsuddannelser
Start- og Sluttidspunkt	August 2000 Løber foreløbig indtil juli 2001
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Som udgangspunkt 15,5 årselever (à 42 uger med 30 timer pr. uge). Deltagerne i projektet indskrives på de respektive produktionsskoler. Deltager i forløb på de tekniske skoler med individuel varighed og efter nærmere aftale efter en ugemodel, der hedder 2 dage på TS og 3 dage på PS.
Fagområder	Inden for alle fagområder på de respektive tekniske skoler (alle 6 indgange repræsenteret).
Koordinering og Kontaktlærerordning mv.	Styregruppe, der består af repr. fra henholdsvis erhvervsuddannelserne, de kommunale ungdomsvejledninger og produktionsskolerne. Der er ansat fælles koordinator, der koordinerer vejledningssamarbejdet på det konkrete plan med og omkring de enkelte elever.
Finansieringsform og lovgivning	Skoleformerne hjemtager statstilskud til eleverne for den tid, de er på de respektive skoler. Herudover har man ansøgt og fået bevilget tilskud til projektet fra Undervisningsministeriet til fællesudgifterne. Restudgiften hertil bæres af skolerne selv.
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Leif Jeppesen, Produktionshøjskolen Sundtoftegård tlf. 54 85 11 55

Navn	ØST- OG MIDTSJÆLLAND
Involverede skoler	Følgende 5 produktionsskoler: Miljø- og Naturskolen (Ringsted), Haslev, Næstved, Sigerslev (Stevns, Fakse og Rønnede) og Klemmenstrupgård (Køge) samt EUC Sjælland
Formål/Målgruppe	Etablering af nye samarbejdsflader på tværs af skoleformer og med den kommunale ungdomsvejledning Styrke sammenhængen i indsatsen for gruppen af unge, der har svært ved/har brug for særlig støtte til at gennemføre kompetencegivende ungdomsuddannelse.
Start- og Sluttidspunkt	Forventet start 1. oktober 2000. Plan om 2-årigt forløb.
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Visitation via projektets koordinator Alle elever 1 uges introduktionsforløb Integreres i forløb ud fra individuelle aftaler
Fagområder	Grundmoduler og valgfrie moduler på Teknisk Skole. Herudover, særlige projekter og undervisning på produktionsskolerne. Kurser på VUC, daghøjskoler, handelsskoler samt praktik kan indgå i forløbet.
Koordinering og Kontaktlærerordning mv.	Styregruppe nedsættes aug./sept. 2000 bestående af repr. fra produktionsskolerne, EUC-Sjælland, de kommunale ungdomsvejledninger samt en til projektet ansat koordinator. Der udpeges faste personer, der kan varetage kontaktlærerrollen for eleverne under skoleopholdet.
Finansieringsform og lovgivning	Skoleformer hjemtager statstilskud til eleverne i den tid, de er på de respektive skoler. Herudover ansøges Undervisningsministeriet om forsøgsmidler til bl.a. finansiering af koordinator for projektet.
Kort om erfaringer og statistik	Ingen bemærkninger. Projektet starter i oktober 2000.
Særlige forhold	
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Sejer Folke, Haslev Produktionsskole, tlf. 56 31 03 00

Navn	ISHØJ
Involverede skoler	Ishøj Produktionsskole, Ishøj Tekniske Skole og Ishøj Handelsskole
Formål/Målgruppe	At lærerne på de forskellige skoler lærer hinanden at kende – set fra produktionsskolens side således at skolens lærere får kendskab til kontaktlærerne på erhvervsskolerne og dermed kan henvende sig direkte til dem, når der er behov for det.
Start- og Sluttidspunkt	1999. Intet særskilt sluttidspunkt.
Omfang: Antal deltagere og tids- ramme	Etablering af og møde mellem netværksgrupper inden for forskellige fagområder: p.t. medie, håndværker, serviceassistent og undervejs er hotel- og restaurationsområdet.
Fagområder	
Koordinering og Kontaktlærerordning mv.	
Finansieringsform og lovgivning	Ingen særskilt finansiering udover hvad der følger af den lovgivning, som skoleformerne henhører under.
Kort om erfaringer og statistik	Foreligger ikke
Særlige forhold	Der er planer om, at den vandrerhjemsafdeling, som produktionsskolen har etableret i sommeren 2000, også skal anvendes som praktiksted for Teknisk Skole og til gennemførelse af visse moduler af serviceassistentuddannelsen på Teknisk Skole. De anførte skoler deltager også i forsøgsprojektet med særlige undervisningsforløb for unge indvandrere/flygtninge.
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Jørn Hjøllund, Ishøj Produktionsskole, tlf. 43 99 19 07

Navn	KØBENHAVN
Involverede skoler	Københavns Produktionsskole og Københavns Tekniske Skole samt Niels Brocks Handelsskole (sidstnævnte fra efteråret 2000)
Formål/Målgruppe	Tilbyde praktisk brobygning for unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde videre ungdomsuddannelse. Udvikling af struktureret vejledersamarbejde på tværs af skoleformerne.
Start- og Sluttidspunkt	2000 Der er ikke fastsat noget sluttidspunkt
Omfang: Antal deltagere og tidsramme	Trepartsamtaler med deltagelse af den unge samt vejleder/kontaktlærere på produktionsskolen og erhvervsskolerne. Alle i målgruppen kan deltage efter ønske og behov. Forløb tilrettelægges individuelt. Løbende indtag på erhvervsskolerne med garanti for at kunne komme tilbage på produktionsskolen. Vejleder på produktionsskolen holder kontakt med eleven under grundforløbet på erhvervsskolen. I oktober 2000 igangsættes kombinationsforløb mellem produktionsskolen og den tekniske skole med henblik på forberedelse/kvalificering af unge til at gennemføre grundforløb på en erhvervsskole: Forløbet omfatter 16 unge og løber 3 uger med 4 dage ugentlig på teknisk skole og 1 dag ugentlig på produktionsskolen. Gennemføres som tværgående projekt, hvor der skal bygges højttalere af god kvalitet.
Fagområder	I kombinationsforløbet indgår foruden vejledningen følgende håndværk: snedkerarbejde, malerarbejde, svagstrømsarbejde, drejer/smedearbejde.
Koordination og Kontaktlærerordning mv.	Samarbejde koordineres af 1 vejleder fra hver af de 3 skoler, som alle har gennemgået DEL's erhvervsvejlederruddannelse.
Finansieringsform og lovgivning	Kombinationsforløbet finansieres i henhold til regelen i produktionsskoleloven om, at indtil 1/3 af undervisningen kan henlægges på en anden uddannelsesinstitution.
Kort om erfaringer og statistik	
Særlige forhold	Københavns Produktionsskole og Københavns Tekniske Skole er i forvejen engageret i samarbejde om - projektet Kompetenceslusen (det flerårige forsøgsprojekt for unge indvandrere/flygtninge), hvor 14-15 unge er startet primo august 2000. - udviklingsprojekt vedr. tosprogedes integration i erhvervsuddannelserne (herunder hvordan udbygget samarbejde mellem forskellige skoleformer kan bidrage hertil)
Fortsættelse ?	
Eventuelt	

Kontakt: Ann Underbjerg Poulsen, Københavns Produktionsskole, tlf. 38 16 00 40